

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Ulu öndərin Şuşaya məhəbbətinin ifadəsi

Ötən əsrin 80-ci illərini Şuşa tarixinin qızıl dövrü adlandırsaq, heç də yanılmarıq. Həmin illərdə şəhərin şəriyyətlə, musiqi ilə dolu mədəni həyatında dərin iz qoyan, bu yurda yeni həyat verən, onu zینətləndirən iş, böyük ədəbi hadisə Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır: böyük şair Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin açılışı və Vaqif Poeziya Günləri.

1981-ci ilin axırlarında Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin tikintisi başa çatdırıldı və bununla da şəhərin müasir memarlığına əzəmətli bir abidə daxil oldu. 1982-ci il yanvarın 14-də məqbərənin, eyni zamanda Poeziya evinin təntənəli açılışı oldu.

Həmin gün şuşalıların xatirəsində bu gün də yaşayır. Xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin gəlişini səbirsizliklə gözləyən minlərlə insan əziz qonağı layiqincə qarşılamaq üçün küçələrə çıxmışdı. Heydər Əliyev Şuşanı həmişə özünə doğma sayırdı. Vaqifin məqbərəsinin açılışında iştirak etmək üçün Bakıdan Mərkəzi Komitənin Büro üzvlərindən, çoxsaylı ədəbiyyat və incəsənət xadimlərindən ibarət böyük bir heyət də özü ilə gətirmişdi.

davamı səh. 5-də

Bir daha dünyaya göstərdik ki, bu abidələr xalqımıza məxsusdur

Biz bir daha dünyaya göstərdik ki, Şuşa Azərbaycan şəhəridir, Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtıdır. Bu şəhərdə olan abidələr xalqımıza məxsusdur və biz o abidələrə sahib çıxıb onları bərpa edirik.

Şuşada Vaqif Poeziya Günlərinin açılışında iştirak edən mədəniyyət naziri Anar Kərimov bu sözləri jurnalistlərə müsahibəsində söyləyib.

səh. 3

Mədəniyyət Nazirliyində Gürcüstan nümayəndə heyəti ilə görüş

Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyev Gürcüstanın Dini Məsələlər Üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaza Vaşaxmadzenin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Qonaq Azərbaycanla Gürcüstan arasında dostluq ənənələrinin qədim tarixə söykəndiyini və mədəni əlaqələrin bundan sonra da uğurla inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini bildirib.

səh. 3

Yenidən doğma diyarda — mədəniyyət paytaxtımızda ilk sərgilər

Şuşada keçirilən Vaqif Poeziya Günləri çərçivəsində Heydər Əliyev Fondu tərəfindən “Qarabağ Azərbaycan mədəniyyətinin incisidir” və “Yenidən doğma diyarda. Qarabağın sənət inciləri” adlı sərgilər təşkil edilib. Birinci sərgidə nümayiş olunan rəsm və heykəltəraşlıq əsərlərində əsas ilham mənbəyi Qarabağdır.

Şuşa Xalçaçılıq Qalereyasında təşkil edilən “Yenidən doğma diyarda. Qarabağın sənət inciləri” sərgisində isə Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin təqdim etdiyi xovlu və xovsuz xalçalar, xalça məmulatları, milli tikmə və geyim dəstləri, bədii metal nümunələri nümayiş olunur.

səh. 4

Xaçmazda
Erkən Tunc
dövrünə aid
yeni nümunələr

səh. 5

Şuşa. Vaqifin məqbərəsi. Təkrarlanan tarix...

“Azərbaycan tarixinin qara səhifəsi artıq arxada qaldı və yenidən biz nəfəs almağa başlamışıq”

Əziz dostlar, təxminən 40 il bundan əvvəl, bax, bu yerdə atam durmuşdu, mən isə o tərəfdə durmuşdum. Şaxtalı-qarlı havada Vaqifin məqbərəsinin açılışı idi. Ondan sonra ikinci dəfə 1982-ci ilin iyul ayında – iyulun 29-da atamla bərabər ikinci dəfə Şuşaya gəlmişdim. O vaxt Vaqif Poeziya Günləri keçirilirdi. Bu gün isə ikinci dəfə Vaqifin məqbərəsinin açılışını biz qeyd edirik. Vaqif Poeziya Günləri keçirilərkən atamın 59 yaşı var idi. Bu gün mənim 59 yaşım var. Bəziləri hesab edə bilər ki, bu, təsadüfdür. Ancaq mən hesab edirəm ki, burada böyük rəmzi mənə var, tarix təkrarlanır. Azərbaycan tarixinin qara səhifəsi artıq arxada qaldı və yenidən biz nəfəs almağa başlamışıq.

Prezident İlham Əliyev bu sözləri avqustun 30-da Şuşada Vaqif Poeziya Günlərinin açılışında çıxış edərkən deyib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, Vaqifin məqbərəsi işğal edilmiş torpaqlardakı bütün digər tarixi abidələrimiz kimi erməni vandalizminə məruz qalıb. Bu gün isə məqbərə tam bərpa edilib və ikinci açılışı olub.

Prezident vurğulayıb ki, ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1982-ci ildə Şuşada Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin ucaldılması sıradan olan hadisə deyildi: “Çünki o vaxt Şuşa Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin bir hissəsi idi. Bildiyiniz kimi, uzun illər ermənilər Şuşaya iddia edirdilər, Şuşanı erməni şəhəri kimi qələmə verməyə çalışırdılar. Halbuki, bunun üçün heç bir tarixi, mədəni əsas yox idi. Onu da nəzərə almalıyıq ki, Molla Pənah Vaqif təkcə şair yox, eyni zamanda, Qarabağ xanının vəzirli idi. Sovet dövründə sovet ideologiyası, sovet hökumətinin tarixlə bağlı yanaşması belə idi ki, xanlıqlar tarixin qara ləkəsi kimi qələmə verilir. Bütün bunlara baxmayaraq, ulu öndərin iradəsi və qətiyyəti nəticəsində bu məqbərə ucaldılmışdır və bir daha Şuşanın Azərbaycan şəhəri kimi təsdiqi öz yerini tapmışdır”.

Vətən müharibəsindən sonra ilk dəfə Şuşaya 2021-ci ilin 14 yanvarında – Vaqifin məqbərəsinin açılışının keçirildiyi gündən düz 39 il sonra gəldiyini deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bunun da böyük rəmzi mənası var idi və ilk göstərişlərdən biri də o oldu ki, Vaqifin məqbərəsi bərpa edilsin: “Yanvar ayın-

Prezident qeyd edib ki, 1992-ci ilin mayında Şuşanın işğalı digər rayonların itirilməsinə təkan vermişdi. Ancaq biz Azərbaycan xalqı olaraq heç vaxt bu işğalla barışmaq fikrində deyildik. “Şuşa Azərbaycan şəhəridir. Şuşanın təməlini, - hamımız yaxşı bilirik, - 1752-ci ildə Pənahəli xan qoymuşdur və gələn il biz Şuşanın 270-ci ildönümünü təntənəli şəkildə qeyd edəcəyik. İşğala baxmayaraq, Şuşa Azərbaycan ruhunu saxlaya bildi. Şuşaya gələn hər bir insan bunu görür. Hətta dağılmış vəziyyətdə, hətta işğal dövründə vandalizmə məruz qalmış şəkildə Şuşa öz ruhunu, öz qamətini saxlaya bildi, əylmədi, sınımadı, bizi gözləyirdi, biz gəlməli idik və biz gəldik. Müzəffər xalq kimi gəldik. Danışıqlar yolu ilə yox, Ermənistan tərəfindən edilə biləcək hansısa güzəşt nəticəsində yox, döyüş meydanında qan tökərək, şəhidlər verərək, fədakarlıq göstərərək gəldik və öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik və milli ləyaqətimizi bərpa etdik”, – deyir İlham Əliyev bildirib.

Vətən müharibəsindən sonra ilk dəfə Şuşaya 2021-ci ilin 14 yanvarında – Vaqifin məqbərəsinin açılışının keçirildiyi gündən düz 39 il sonra gəldiyini deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bunun da böyük rəmzi mənası var idi və ilk göstərişlərdən biri də o oldu ki, Vaqifin məqbərəsi bərpa edilsin: “Yanvar ayın-

Prezident diqqətə çatdırıb ki, artıq Şuşanın müfəssəl işlənmiş Baş planı təsdiq edilib: “Birinci mərhələdə 25 yaşayış binasının inşası nəzərdə tutulur, üç, dörd

dan bu günə qədər, 7 ay ərzində artıq çox böyük işlər görüldü və Şuşaya ikinci-üçüncü dəfə gələnlər bunu görür.

Şuşanın tarixi abidələrinin bərpasına start verildi. Vaqifin məqbərəsi artıq bərpa edildi. Ermənilər tərəfindən dağıdılmış Vaqifin büstü bərpa edildi, dünyanın ikinci açılışı olmuşdur. Üç məsciddə təmir-bərpa işləri gedir. Yuxarı Gövhər ağa məscidinin təmiri demək olar ki, bitmək üzrədir. Saatlı və Aşağı Gövhər ağa məscidlərinin təmiri ilə bağlı göstərişlər verildi. Bu məscidlərin təmirini yenə də Heydər Əliyev Fondu öz üzərinə götürmüşdür... Ermənilər tərəfindən gülləbaran edilmiş dahi şəxsiyyətlərimizin – Nəvənin, Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün büstləri gətirildi və mənim tərəfimdən mərkəzi meydan-da qoyuldu və dünən Şuşanın dirçəlişinin növbəti mərhələsi idi. Vaqifin məqbərəsi, Vaqifin büstü yenidən açıldı, Üzeyir Hacıbəylinin abidəsi yenidən qoyuldu, onu da mənfur düşmən dağıtmışdı. Üzeyir Hacıbəylinin dağılmış evinin bərpası ilə bağlı göstəriş verildi. Dünən Polad Bülbüloğlu ilə və onun oğlu, Bülbülün nəvəsi ilə birlikdə Bülbülün evinin açılışını biz qeyd etdik...”.

Prezident diqqətə çatdırıb ki, artıq Şuşanın müfəssəl işlənmiş Baş planı təsdiq edilib: “Birinci mərhələdə 25 yaşayış binasının inşası nəzərdə tutulur, üç, dörd

və beşmərtəbəli yaşayış binaları ki, vətəndaşlar artıq Şuşaya qayıtmağa başlasınlar”.

Dövlət başçısı çıxışını bu sözlərlə bitirib: “İşğal dövründə bir çoxlarımız, həm keçmiş məcburi köçkünlər, həm bütün Azərbaycan xalqı, o cümlədən də mən dəfələrlə fikirləşirdik ki, dünyada ədalət yoxdur. Çünki ədalət olsaydı, biz bu vəziyyətə düşməzdik. Mən də o cümlədən belə fikirdə idim. Ancaq həyat göstərdi ki, ədalət var, sadəcə olaraq, dözümlü olmaq lazımdır, səbirli olmaq lazımdır, ədalətə inanmaq lazımdır və ədalətə nail olmaq üçün çalışmaq lazımdır, hədəfə doğru getmək lazımdır. Ədaləti bərpa etmək üçün fədakarlıq göstərmək lazımdır. Bu gün biz hamımız ürayimizdə deyirik ki, ədalət var, bəli, ədalət var, ədalət bərpa edildi, biz bu gün Şuşadayıq və bundan sonra Şuşada əbədi yaşayacağıq.

Noyabrın 8-də Azərbaycan xalqına Şuşa müjdəsini verərək demişdim ki, Şuşa artıq azaddır, bu, həqiqətdir. Biz azad Şuşada yığılmışıq. Demişdim ki, biz Şuşaya qayıtmışıq. Bu da həqiqətdir. Festivalar, poeziya günləri, mədəni tədbirlər və bir çox başqa tədbirlər artıq keçirilir və keçiriləcəkdir. Demişdim ki, Şuşanı biz dirçəldəcəyik. Bu da baş verir, biz Şuşanı dirçəldirik.

Yaşasın Şuşa! Yaşasın Qarabağ! Yaşasın Azərbaycan!”.

29 ildən sonra söz-sənət işığında

1982-ci ildə (29 iyul – 3 avqust) əsası qoyulan və 1991-ci ilədək ənənəvi keçirilən Vaqif Poeziya Günləri otuzillik aradan sonra azad Şuşada, böyük şairin ruhunun dolandığı doğma məkanda bərpa edildi. 30-31 avqust tarixlərində Şuşa yenidən söz-sənət işığında ədəbiyyat, elm xadimlərini bir araya gətirdi.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təşkil olunan poeziya bayramının açılışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Vaqif Poeziya Günlərinin rəsmi açılışında iştirak ediblər. Dövlətimizin başçısı açılış mərasimində çıxış edib.

Sonra Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar, Xalq şairi Nə-

riman Həsənzadə, AYB-nin katibi, yazıçı-publisist İlqar Fəhmi, Xalq yazıçısı Elçin, AYB-nin üzvləri şairə Günel Şamilqızı və şair Şəhriyar Del Geraninin çıxışları olub.

Çıxışlardan sonra Vaqif Poeziya Günlərinin tarixini əks etdirən videoçarx nümayiş olunub. Sonra gənc musiqiçilər “Qarabağ şikəstəsi”ni ifa ediblər.

Vaqif Poeziya Günlərinin ikinci gününün proqramı zəngin olub. Yaşlı, orta nəsil və gənc nəsil şairlərin çıxışları, muğam sənətkarlarının ifaları dinlənilib, “Nizamidən Vagife” adlı poetik kompozisiya təqdim edildi.

davamı səh. 2-də

İşğaldan azad olan təqvimimiz

31 avqustda son səhifəni çevirdik

Düz 27 il – 1993-cü ildən 2020-ci ilədək 31 avqust bizim üçün qara həftəyi içində bir gün idi. Həmin gün Qubadlının işğalının ildönümünü qeyd edir, o günü ağır-acı ilə, yurd yerimizin köksü ilə yaşayıb təqvimin səhifələrini həsrətə çevirirdik.

Düşmən Vətən torpaqlarını zəbt etdiyi kimi, təqvimimizin günlərini də işğal etmişdi. Demək olar ki, hər ayda bir, bəzi aylarda hətta iki işğal günü vardı. Avqust belə ayla-

rın ən ağırı idi. 23 avqustda Cəbrayılı, Füzulinə, 31 avqustda Qubadlını yada salırdıq...

2020-ci ilin 27 sentyabrında Vətən torpaqlarının azad edilməsi uğrunda başlanan haqq savaş tarixin bu ağır gedişatını, fələyin bizə yalnız nisgil gətirən çarxını durdurdu. Yurd yerlərimizlə bərabər təqvimimizin işğal altındakı günləri də azad olundu. İlk olaraq hələ müharibənin qızgın çağında 29 oktyabr Zəngilanın işğal günü kimi anılmaqdan qurtuldu. Sonra o biri ayların o biri günləri...

Artıq təqvimimiz işğaldan qurtulub, köks ötürərək çevirdiyimiz qara haşiyəli günlər aydınlığa çıxıb. İşğaldan azad təqvimdə Qubadlının da öz günü var – 25 oktyabr 2020-ci il...

Ölkəmiz “Selvedge-2021” virtual yarmarkasında təmsil olunacaq

səh. 8

Hollivud ulduzu
opera
sənətçilərimizi
alqışlayıb

səh. 8

Otuz ilə yaxın sürən işğal və əsarətdən qurtulan Qarabağın baş tacı, ədəbi və mədəni irsimizin beşiyi tarixi simasını, söz-sənət havasını bərpa edir. Mədəniyyətimizin paytaxtı, illər öncə olduğu kimi, yenə görkəmli şəxsiyyətlərinin, söz-sənət dühalarının ruhu ilə birgə yaşamağa başlayıb, onların abidələrini, xatirəsini yaşadan tikilləri yenidən qoynuna alıb...

Avqustun 29-da Şuşa şəhərində böyük Azərbaycan şairi Molla Pənah Vəqifin büstünün açılışı olub. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Məlumat verilib ki, Molla Pənah Vəqifin 1957-ci ildə tuncdan hazırlanan büstü 1958-ci ildə Cıdır düzünə yaxın ərazidə qəbirüstü abidə kimi yerləşdirilib, daha sonra 1976-cı ildə şairin Şuşadakı evinin yaxınlığına köçürülüb. 1982-ci ildə Vəqifin məqbərəsinin açılışından əvvəl büst və onun ətrafı təmir edilib, abidənin postamenti dəyişdirilib. Büst 1992-ci ildə Şuşa şəhərinin işğalı zamanı erməni vandalizminə məruz qalaraq dağıdılıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, abidə onun müəllifi, Əməkdar incəsənət xadimi Həyat Abdullayevanın ilkin eskiz layihəsi əsasında yenidən qurulub.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bürüncdən hazırlanan büst öz əvvəlki yerinə qaytarılaraq Molla Pənah Vəqifin Şuşadakı evinin yaxınlığında quraşdırılıb.

Şuşada Molla Pənah Vəqifin muzey-məqbərə kompleksinin təmir-bərpa və yenidənqurma işlərindən sonra açılışı keçirilib. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva kompleksdə görülmə işlərlə tanış olublar.

Qeyd edək ki, 1982-ci il yanvarın 14-də xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və iştirakı ilə Şuşa şəhərində Molla Pənah Vəqifin məzarı üzərində ucaldılan əzəmətli məqbərənin açılışı olmuşdu. Bu səfər çərçivəsində Heydər Əliyev Şuşada Vəqif Poeziya Günlərinin keçirilməsi ilə bağlı göstəriş vermişdi. Həmin ilin 29 iyul – 3 avqust tarixlərində Şuşada böyük şairin adına ilk poeziya bayramı keçirilmişdi.

Məqbərə kompleksinin daxilində Molla Pənah Vəqifin heykəltəraş Albert Mustafayev tərəfindən hazırlanan büstü qoyulmuşdu. 1992-ci ildə Şuşa şəhərinin Ermənistan tərəfindən işğalı nəticəsində kompleksin binası və burada sərgilənən bütün eksponatlar məhv edilmişdi.

Azərbaycan Ordusunun şairi Zəfərindən sonra, 2021-ci il yanvarın 14-də Şuşa şəhərinə səfəri zamanı məqbərəni ziyarət edən Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, burada təmir-bərpa və yenidənqurma işlərinə start verilib. Məqbərədə təmir-bərpa və yenidənqurma işləri Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılıb.

2021-ci ilin mart ayından başlayaraq konstruktiv müayinə aparılaraq, tələb olunan hissələr üzrə gücləndirmə tədbirləri araşdırılıb və işçi layihələr hazırlanıb. İşçi layihələr əsasında xarici müəxəssislər tərəfindən təyin edilən xüsusi kimyəvi materiallarla elementlərin konstruktiv bərpa işləri yerinə yetirilib, korroziyaya qarşı əlavə tədbirlər görülmüş. Həmçinin abidənin dam örtüyü yenidən qurulub. Topoqrafiya işləri nəticəsində əldə edilən məlumatlar üzrə, o cümlədən ərazidə axtarış işlə-

ri keçirməklə qırılmış, dağılmış üzlük hissələrin əldə edilməsi ilə birlikdə abidənin ilkin ölçülərinin bərpası məqsədilə memarlıq işçi layihələri hazırlanıb. Bu layihələr əsasında fasadın və daxili hissələrin divar səthləri marmarla üzlənib və abidənin tarixi görkəmi bərpa edilib.

Bundan əlavə, ərazidən tapılan tökmə alüminium şəbəkə nümunəsi əsasında hazırlanmış işçi layihələr üzrə bütün şəbəkə və dekorlar, o cümlədən giriş qapısı tökmə üsulu ilə alüminium materialdan tarixi ölçüləri qorunmaqla hazırlanıb, Şuşa şəhərinə gətirilərək layihə üzrə quraşdırılıb. Salonun mərkəzində qəbirdəyi üzərində qara marmərdən sənəduq qoyulub, ilkin formanın bərpası nəzərə alınmaqla büst ağı marmərdən işlənilib hazırlanaraq quraşdırılıb.

Abidənin hər detalında tarixi görkəm qorunub saxlanılıb. Abidə kompleksinin bütün infrastrukturunu yenidən qurulub, yağış suları üçün drenaj xətləri və elektrik xətləri çəkilib quraşdırılıb. Landşaftda istinad divarları və meydança tarixi görkəmi çərçivəsində qranitlə üzlənib. Eyni zamanda ətrafda o dövrün şəkillərində əks olunduğu kimi, müxtəlif növ qızılqul kolları ekilib.

Vaqifin, Üzeyirin, Bülbülün Şuşası...

Qədim şəhər yenidən görkəmli şəxsiyyətlərinin ruhu ilə nəfəs alır

Ev-muzeyində Bülbülün uşaqlıq illərinə aid şəkillər, şəxsi əşyalarından bəziləri, o cümlədən onun qavalı da yer almışdı.

Burada həmçinin Azərbaycanca yeni vokal məktəbinin yaradılmasında, xalq musiqisinin öyrənilməsi və təbliğində Bülbülün çoxillik səmərəli yaradıcı işini təsdiq edən materiallar nümayiş etdirilib.

rində Qurandan aye, digərində isə evin tikilmə tarixi qeyd edilib. Divarın üzərində yeni aşkar olunmuş yazıda göstərilir ki, bina 1788-ci ildə inşa edilib. Bina tipoloji mənsubiyyətinə görə Qarabağ və Azərbaycanın tarixi yaşayış binalarının xüsusiyyətini özündə əks etdirir, otaqların daxili quruluşu Azərbaycanın ənənəvi evlərinə xasdır.

1992-ci ilin mayında Şuşanın işğalından sonra, şəhərdəki digər mədəniyyət ocaqları kimi, Bülbülün evi də erməni vandalizminin qurbanı olmuşdu. Bu il yanvarın 14-də Şuşa şəhərinə səfəri zamanı ev-muzeyini ziyarət edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən muzeydə aparılan təmir-bərpa və yenidənqurma işləri artıq başa çatıb.

Sənətkarın oğlu, müğənni və bəstəkar, Xalq artisti, ölkəmizin Rusiyadakı səfiri Polad Bülbülün yaradıcılıq, elmi-tədqiqat, pedaqoji, ictimai fəaliyyətini əks etdirən 9 minə yaxın sənəd toplanmışdı.

Burada həmçinin Azərbaycanca yeni vokal məktəbinin yaradılmasında, xalq musiqisinin öyrənilməsi və təbliğində Bülbülün çoxillik səmərəli yaradıcı işini təsdiq edən materiallar nümayiş etdirilib.

Bərpa zamanı bütün yükdaşıyıcı divarların bünövrəsi möhkəmləndirilib, çat olan divar hissələrində yenidənqurma işləri aparılıb. Binanın daxili otaqlarında çürümüş taxta döşəmələr yeniləri ilə əvəz olunub. Dam örtüyü, qapı və pəncərələri çürüdüündən və istismara yararsız halda olduğundan, binanın tarixi görkəmini qorumaq şərtlə yenisi ilə əvəz edilib.

Binada muzey ekspozisiyası qurulub. Həyatıyanı sahə ilkin görkəmi saxlanılmaqla bərpa olunub. Həyatda Bülbülün yeni hazırlanan büstü ucaldılıb.

Şuşa şəhəri işğaldə olduğu dövrdə Bülbülün vandalizmə məruz qalmış büstü isə erməni vəhşiliyini nümayiş etdirmək məqsədilə saxlanılıb.

29 ildən sonra söz-sənət işığında

Şuşada keçirilən Vəqif Poeziya Günləri başa çatıb

Xalq şairi Vətən müharibəsində Qələbəyə həsr etdiyi "Qarabağa dönüş" poemasiyadan bir parçanı oxuyub. Sonra şair, tərcüməçi Vəqif

Bəhmənli, AYB Xəzər bölməsinin sədri Arif Buzovnalı, Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin sədri Asim Yadigar, Sumqayıtdakı "Əli

Kərim poeziya evi"nin rəhbəri İbrahim İlyaslı, "Söz" ədəbi layihəsinin rəhbəri Nigar Həsənzadə, AYB-nin mətbuat katibi Xəyal Rza, şairlər Rəsmiyyə Sabir, Əkbər Qoşalı və başqaları çıxış edərək şeirlərini oxuyublar. Beynəlxalq muğam müsabiqəsinin qalibləri Nisbət Sədrayeva və Xəyal Hüseynovun ifaları dinlənilib.

"Nizamidən Vəqifə" adlı poetik kompozisiya tədbirə xüsusi rəng qatıb. Xalq artistləri Mehriban Zeki, Pərviz Məmmədrzayev, Əməkdar artistlər Gülnar Qurbanova və Elşən Rüstəmovun çıxışları alqışlarla qarşılanıb.

Vəqif Poeziya Günlərinə "Qarabağ, ana yurdum" məhərisi ilə yekun vurulub.

"O, gördüklərini deyil, hiss etdiklərini çəkirdi"

Fərid Xayrulinə həsr olunmuş xatirə sərgisi

"YARAT" Müasir İncəsənət Məkanının təşkilatçılığı ilə Bakıda ilk dəfə keçirilən I Küçə Fotoqrafiyası Festivalı çərçivəsində, məşhur fotojurnalist, Əməkdar mədəniyyət işçisi Fərid Xayrulinin (1947-2020) xatirəsinə həsr olunmuş sərgi açılıb.

Tədbir "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi, "İçərişəhər" Muzey Mərkəzi, Bakıdakı Rusiya İnformasiya-Mədəniyyət Mərkəzi və Mədəniyyət Nazirliyinin Muzey Mərkəzinin birgə dəstəyi ilə həyata keçirilib.

Tanınmış jurnalist Rəhib Azəri çıxışında Fərid Xayrulinlə tanışlığından söz açıb. Bildirib ki, onu Bakıda keçirilən caz festivallarında tanıyıb. "İstənilən şəxs foto çəkmə bilər, ancaq peşəkarın əlində şəkillər tam başqa cür alınır. O, ifaçılarla işləyərkən fotolar onun istədiyi kimi alınmış deyə onlara səhnə mədəniyyətini öyrədir, səhnədə necə dayanmaq məsləhətlərini verir. Mən onun emalatxanasında olarkən heç kimə göstərmədiyi şəkilləri görmüşdüm. O, fotoları haqqında danışmağı, onları təqdim etməyi sevirdi".

Qeyd edilib ki, Fərid Xayrulin ölkəmizin fotosalnaməsini yaradıb, çoxsaylı xarici səfərlərdə fotoportajlar hazırlayaraq daim çoxşüa hadisələrin mərkəzində olub, çoxsaylı respublika və xarici fotosərgilərin mükafatlarına layiq görülüb. Onun "Neftin haqqı" adlı ekoloji silsiləsi Böyük Britaniya XİN Ekologiya departamentindəki muzeyə daxil olan fotoqrafiya nümunəsi olub. Onadək həmin muzeydə yalnız rəsm əsərləri nümayiş etdirilib. Fərid Xayrulinin çəkdiyi fotolar "Azərbaycan mənim səxavətli diyarımdır", "Şahdəniz", "Müasir Azərbaycan memarlığı" kimi kitabları bəzəyir.

"İçərişəhər" Muzey Mərkəzinin direktoru Əminə Məlikova bildirib ki, Fərid Xayrulin "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi ilə sıx əməkdaşlıq edib. "Bugünkü tədbirin Şirvanşahlar Sarayı Kompleksində keçirilməsi təsadüfi deyil. O, aramızda olmasa da, onunla bağlı xatirələrimiz bizimlə qalacaq".

Əməkdar incəsənət xadimi, kinooperator Rafiq Qəmbərov Fərid Xayrulinlə 50 ilə yaxın davam edən peşə yoldaşlığından söz açıb: "O özünü fotoqraf deyil, fotojurnalist adlandırırdı. Onun özünəməxsus bir fotoqraf olması burada sərgilənən şəkillərdə üzə çıxır. Çünki o, gördüklərini deyil, hiss etdiklərini çəkirdi. Çəkdiyi kadrlar həyatın bir parçası kimi canlı təsir bağışlayırdı".

Qeyd edək ki, Şirvanşahlar Sarayı Kompleksinin birinci həyətidə açılan xatirə sərgisində fotoqrafın şəxsi kolleksiyasından 40-dan çox əsəri nümayiş olunur. Sərgi sentyabrın 5-dək davam edəcək.

əvvəli səh. 1-də

Əvvəlcə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Xalq şairi, Milli Məclisin deputatı Sabir Rüstəmxanlı çıxış edərək Vəqif Poeziya Günlərinin hər kəs üçün xoşbəxt anlar yaşatdığını vurğulayıb. "Şuşaya gəlməyimizlə bizim ruhumuz yüksəlir, əhvalımız yüksəlir, başımız dikəlir və öz tariximizlə, öz varlığımızla qürur duyuruq", - deyən şair bu ucalığı xalqımıza bəxş edən Ali Baş Komandan İlham Əliyevə, Azərbaycan əsgərinə minnətdarlığını bildirib.

Qeyd edib ki, otuzillik fasilədən sonra bərpa olunan Vəqif Poeziya Günləri sözüümüzün, şeirimizin, ədəbiyyatımızın bayramıdır: "Biz Şuşaya gələndə gördüyümüz o keçilməz yolları bizim ər oğullar Vətən sevdası, Şuşa sevgisi ilə keçərək bu yərə gəlib çatıblar. Bu, misli görünməmiş bir qəhrəmanlıqdır. Əslində bu, 30 il çox çətin günlər yaşamış ədəbiyyatımıza Azərbaycan əsgərinin verdiyi bir töhfədir. Bu, Azərbaycan əsgərinin göstərdiyi tarixi bir igidlikdir. Dünən Ali Baş Komandan bu qələbələrin nəticəsi olaraq Azərbaycanın söz ordusuna Vəqif məqbərəsini qaytardı. Sözün və silahın bir olduğu yerdə ölkə basılmaz. Məhz bu gün burada əyləşən söz, sənət adamları da daim Azərbaycan Ordusuna dəyər olmağa, onları yeni döyüşlərə ruhlandırmağa çalışıb. Bu gün nə yaxşı ki, sözüümüzə silahımız birdir".

Ədəbi müstəvidə Qarabağın dünəni və bu günü

Vəqif Poeziya Günləri çərçivəsində avqustun 31-də Şuşada "Ədəbi müstəvidə Qarabağın dünəni və bu günü" adlı simpozium keçirilib.

Simpoziumda ədəbiyyatımızın qarşısında duran vəzifələrdən, son otuz ildə yaradılmış ədəbi nümunələrdən, Vəqif Poeziya Günlərinin ədəbiyyat adamlarına verdiyi stimulan və Molla Pənah Vəqifin yaradıcılığından söz açılıb.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, yazıçı-dramaturq İlqar Fəhmi deyib ki, ədəbiyyatşünas alimlərin və gənc şairlərin iştirakı ilə təşkil olunmuş bu simpozium gələcəkdə keçiriləcək tədbirlər üçün bir istiqamət göstərir.

Akademik Nizami Cəfərov, şair Adil Cəmil və başqaları çıxış edərək ədəbi müstəvidə Qarabağın dünənə və bu gününə dair fikirlərini bölüşüblər. Bildirilib ki, belə tədbirlər növbəti illərdə daha geniş formatda təşkil olunacaq.

Xəbər verildiyi kimi, avqustun 29-da Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Şuşada bir sıra açılış və təməlqoyma mərasimləri keçirilib.

Əvvəlcə yenidənqurma işləri yekunlaşan "Qarabağ" hotelinin açılışı olub. 1980-ci ildə inşa edilən hotelin binası 1992-ci ilin mayında Şuşa şəhərinin işğalından sonra fəaliyyətini dayandıraraq baxımsızlıqdan tamamilə yararsız vəziyyətə düşüb.

2020-ci ilin noyabrında Azərbaycan Ordusunun şanlı Zəfəri ilə Şuşa şəhəri Ermənistanın işğalından azad edildikdən sonra

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, hoteldə təmir-bərpa və yenidənqurma işlərinə başlanılmışdı. Müasir səviyyəyə çatdırılan hoteldə Şuşa şəhərinə səfər edəcək qonaqların rahatlığı üçün hər cür şərait yaradılıb. Şuşada Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi nümayəndəliyinin yerləşəcəyi inzibati binada da bərpa işləri aparılır. Dövlət başçısı və birinci xanım Mehriban Əliyeva binada aparılan bərpa işləri ilə tanış olublar.

Qeyd edək ki, Şuşa şəhərinin tarixi görkəminin bərpası, əvvəlki şöhrətinin özünə qaytarılması və ənənəvi dolğun mədəni həyatına qovuşması üçün bərpa-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Şəhərin

Mədəniyyət paytaxtımız tarixi görkəminə yeni rənglər qatır

tarixi simasına yeni çalar qatacaq tikililərdən biri də "Hotel və Konfrans Mərkəzi" olacaq. Avqustun 29-da Prezident İlham Əliyev tərəfindən mərkəzin təməli qoyulub.

Qədim dövrdə şəhərlərə gələn qonaqların qalması, eləcə də davamlı gəlib-gedən tacirlərin

gətirdikləri malları saxlamaq üçün karvansaralar tikilirdi. Karvansara konsepti əsas götürülərək Şuşanın mərkəzində, Zəfər yolunun üzərində yerləşəcək 5 ulduzlu "Hotel və Konfrans Mərkəzi" müasir və milli memarlıq üslublarının sintezi ilə dizayn edilib.

Mərkəz 2,8 hektar ərazini əhatə edəcək. Bina xarici görünüşündə ornamental kompozisiyalar və milli memarlıq elementləri tətbiq ediləcək. Həmçinin fasadın üzünməsinə Şuşanın tarixi binalarının tikintisində işlənən yerli daşdan istifadə olunacaq.

Qala-şəhərin yeni Baş planı

6 məhəllədən ibarət yeni yaşayış massivi, yeni yollar, yaşıllıqlar

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya Şuşa şəhərinin Baş planı təqdim olunub.

Məlumat verilib ki, Şuşa şəhərinin Baş planı hazırlanarkən onun tarixi əzəmətinin qorunması əsas götürülüb. Mədəniyyət paytaxtımızda həyata keçirilən bütün layihələr tarixlə müasirliyin vəhdəti üzərində qurulacaq və tezliklə keçmişdə olduğu kimi, Şuşa dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevriləcək.

Baş planda Şuşanın orta, yüksək və qarışıq sıxlıqlı olan yaşayış binalarının inşa edilməsi, şəhər mərkəzinin, yeni tikiləcək və qorunub saxlanılacaq tarixi binalar və abidələrin yerləri də öz əksini tapıb.

Şəhərdə uzunluğu 36,2 kilometr olan mövcud yollarla yanaşı, həm də 17,6 kilometr yeni yolun inşası da nəzərdə tutulur. Həmçinin şəhərin Baş planında ictimai dayanacaqların da yerləşmə yerləri müəyyən olunub. Bu dayanacaqlar elə qoyulacaq ki, şəhərin küçələrinə giriş-çixışa mane olmasın.

Baş plan hazırlanarkən şəhərin relyefinə uyğun olaraq yaşıllıqları və landşaftı qoruyub saxlamaq, onu inkişaf etdirmək məqsədilə yaşıllıqların inşası da nəzərdə tutulur.

Şuşada ümumi sahəsi 46.765 kvadratmetr olacaq yeni yaşayış massivi 6 məhəllədən ibarət

Bundan əlavə, mərkəzin eyvanları, şimal və cənub fasadları ənənəvi memarlıq quruluşunda, Şuşanın tarixi binalarının – XIX əsrə aid Zöhrəbəyovun evi, Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyinin tikintisində istifadə olunmuş taxta tərkibli materiallardan hazırlanıb. Beş mərtəbədən və 150 nömrədən ibarət "Hotel və Konfrans Mərkəzi"ndə otaqlar, restoranlar, konfrans korpusları, daxili həyətlər olacaq.

Mədəniyyət Nazirliyində Gürcüstan nümayəndə heyəti ilə görüş

Avqustun 27-də Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev Gürcüstanın Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaza Vaşaxmadzenin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Qonaqları səmimi salamlayan mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında əlaqələrin zəngin tarixə malik olduğunu, iki ölkənin dostluq münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini bildirib. Azərbaycan ilə Gürcüstanın fəal əməkdaşlığı nəticəsində həyata keçirilən bir sıra mühüm global iqtisadi layihələrin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Söhbət zamanı Vəqif Əliyev Azərbaycan xalqının 44 günlük Vətən müharibəsindəki Zəfəri barədə söz açıb, qonşu və dost Gürcüstanın Azərbaycana verdiyi siyasi dəstəyə görə təşəkkürünü bildirib. O, həmçinin 30 ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında qalan torpaqlarımızda yaşayış məntəqələrinin talan olunduğu, mədəniyyət müəssisələrinin, tarixi abidələrin

rin məhv edilməsi barədə qonaqlara məlumat verib. Qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən dövlət qurumları qarşısında ilk növbədə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə geniş quruculuq işlərinin aparılması, infrastrukturun yaradılması kimi vəzifələr qoyulub. Hazırda azad olunmuş ərazilərdə tarixi-mədəni abidələrin bərpası, müasir standartlara cavab verən yeni mədəniyyət obyektlərinin inşası kimi məsələlər Mədəniyyət Nazirliyinin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biridir. Eyni zamanda həmin ərazilərdə ermənilər tərəfindən

Azərbaycan xalqının mədəni irsinə qarşı törədilmiş cinayətlərin beynəlxalq təşkilatlara çatdırılması xüsusi əhəmiyyətə malikdir və Azərbaycan bu istiqamətdə UNESCO, İCESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı və digər təşkilatlarla əməkdaşlıq edir.

Gürcüstanla mədəni əlaqələrin də yüksək səviyyəsindən məmnunluğunu ifadə edən nazirin birinci müavini hər il ölkəmizdə keçirilən müxtəlif beynəlxalq festival və müsabiqələrdə Gürcüstan təmsilçilərinin fəal iştirak etdiyini diqqətə çatdırıb. Vəqif Əliyev mədəniyyət naziri

Anar Kərimovun bu ilin 6-9 iyul tarixində Gürcüstana səfəri çərçivəsində ölkənin dövlət rəsmiləri ilə keçirdiyi görüşlərdən və müzakirə olunan məsələlərdən söz açıb.

Gürcüstanın Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaza Vaşaxmadze səmimi qəbula görə Vəqif Əliyevə təşəkkürünü bildirib. Azərbaycana ilk rəsmi səfərindən məmnunluğunu ifadə edən qonaq 44 günlük müharibənin Zəfərlə başa çatması münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriklərini çatdırıb. Z.Vaşaxmadze Azərbaycanın bütün beynəlxalq səviyyələrdə Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü tanıdığına və dəstək olduğuna görə minnətdarlığını dilə gətirib. O, ölkəsinin də Azərbaycan kimi multikultural olduğunu və orada müxtəlif xalqların yaşadığını vurğulayıb, Gürcüstan hökuməti tərəfindən müxtəlif dini etiqadı olan vətəndaşlara qarşı və diqqət göstərildiyini qeyd edib. Z.Vaşaxmadze Azərbaycanla Gürcüstan arasında dostluq ənənələrinin qədim tarixə söykəndiyini və mədəni əlaqələrin bundan sonra da uğurla inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini bildirib.

Bir daha dünyaya göstərdik ki, Şuşada olan abidələr xalqımıza məxsusdur

Biz bir daha dünyaya göstərdik ki, Şuşa Azərbaycan şəhəridir, Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtıdır. Bu şəhərdə olan abidələr xalqımıza məxsusdur və biz o abidələrə sahib çıxıb onları bərpa edirik.

Avqustun 30-da Şuşada Vəqif Poeziya Günlərinin açılışında iştirak edən mədəniyyət naziri Anar Kərimov bu sözləri jurnalistlərə müsahibəsində söyləyib.

Nazir qeyd edib ki, Şuşada Vəqifin məqbərəsi ulu öndərin təşəbbüsü ilə inşa edilib və 1982-ci il yanvarın 14-də onun iştirakı ilə abidənin açılışı olub. 1992-ci ildə Şuşa şəhərinin Ermənistan tərəfindən işğalı nəticəsində kompleksin binası və burada sergilənən bütün eksponatlar məhv edilib.

"Prezident İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin vəsiyyətini yerinə yetirərək bu abidənin yenidən bərpa edilməsinə göstəriş verib. Çox şadam ki, bu tarixi günün şahidiyəm. Əminlik ki, biz bundan sonra Şuşamızı və Qarabağımızı inkişaf etdirəcəyik", - deyə nazir Anar Kərimov bildirib.

Vəqif Poeziya Günləri həm siyasi, həm də mədəni-tarixi əhəmiyyət daşıyır

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şuşa şəhərində Bülbülün Ev-Muzeyinin bərpa işlərindən sonra açılışında iştirak etdilər. Prezidentə minnətdaram ki, bizə bu günləri yaşadır. Allah şəhidlərimizin ruhunu şad etsin, qazilərimizə də cənsağlığı versin.

Bu sözləri Şuşada jurnalistlərə müsahibəsində Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu söyləyib. O deyib: "Mən 7 aydır ki, Şuşaya gedib-gəlirəm, burada görülən bütün işlər göz qabağındadır. Hər dəfə bunlara diqqət yetirəndə, düşünürəm ki, bu, bir möcüzədir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqı böyük bir Qələbə çalıb və bu Qələbə başımızı ucaldıb. İstər "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı, istərsə də Vəqif Poeziya Günlərinin keçirilməsi həm siyasi, həm də mədəni-tarixi əhəmiyyət daşıyır".

Qarabağın hava qapısı və Zəfər yolu

Son tamamlama işləri görülür

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 29-da Şuşa şəhərinə gedərkən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olublar.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının videogörüntüsünü paylaşılıb.

"Cəmi bir neçə ay ərzində hava limanı demək olar ki, artıq açılışa hazırlaşır. Hava limanının inşası bu il başlamışdır. Mən demişdim ki, bu il Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı istifadəyə veriləcək. Bəlkə də dünyada bu sürətli tempiylə heç bir hava limanı tikilməmişdir. Artıq uçuş-enmə zolağı da hazırdır. Burada son tamamlama işləri aparılır. Bir daha qeyd

etmək istəyirəm, bu il mən hava limanının təməlini qoydum. Hava limanında uzunluğu 3000 metr, eni 60 metr olan uçuş-enmə zolağı istismara verilib. Aeroport istənilən tip hava gəmisi qəbul edə biləcək. Baqaj konveyerlərinin, qeydiyyat və digər sistemlərin işə salınması nəzərə alınmaqla, sentyabr ayının sonuna qədər sərnəşin terminalının istismara verilməsi işləri tam başa çatdırılacaq.

Avtomatlaşdırılmış sistemlərlə təchiz olunan Hava Hərəkətinin idarəetmə (HHI) qülləsinin tikintisi başa çatdırılıb. Sərnəşinlərin rahatlığını təmin etmək məqsədilə terminalın qarşısında 150 avtomobil üçün nəzərdə tutulmuş dayanacaq inşa olunub. Bundan başqa, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanına giriş üçün yolun tikintisi, həmçinin aeroportun ərazisində yaşıllaşdırma işləri aparılır.

Xatırladaq ki, dövlət başçısı tərəfindən Füzuli aeroportunun təməli bu il yanvarın 14-də qoyulub.

Prezident İlham Əliyev Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa Zəfər yolunda son tamamlama işləri ilə də tanış olub.

Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə şanlı Ordumuzun ölkəmizin mədəniyyət paytaxtı elan olunan Şuşa şəhərini mənfur düşməndən azad edərkən istifadə etdikləri ciğir-yolun əbə

diləşdirilməsi məqsədilə tikilən Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolu dövlətimizin başçısı tərəfindən Zəfər yolu adlandırılıb.

Zəfər yolunun tikintisi başa çatmaq üzrədir. İki-üç hərəkət zolaqlı yolun uzunluğu 101 kilometrdir. Artıq yolun 92 kilometrlik hissəsinə asfalt-beton örtüyü salınıb. Digər hissələrdə isə işlər davam etdirilir. Yolda körpülər və yeraltı keçidlər inşa edilib.

Bundan əlavə, Füzulidən Şuşaya daha geniş, magistral avtomobil yolunun inşası da davam edir.

ATMU-nun tələbələri Özbəkistanda təcrübə keçəcəklər

Özbəkistan Respublikasının ölkəmizdəki səfiri Bahrom Aşrafxanov Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetində (ATMU) olub.

Rektor İlham Mədətov ilə görüşdə universitetin fəaliyyəti, tədris prosesi, beynəlxalq əlaqələr və digər məsələlər müzakirə olunub.

Bahrom Aşrafxanov 44 günlük Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz Qələbəni, o cümlədən müharibədən sonra görülən quruculuq işlərini və ölkə başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən proqramların əhəmiyyətini yüksək dəyərləndirib.

Görüşdə hər iki ölkənin turizm potensialı və turizm təhsili üzrə mümkün əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi istəyi ifadə olunub. Rektor Özbəkistanda fəaliyyət göstərən turizm işə obyektlərində ATMU tələbələri üçün istehsalat təcrübələrinin təşkil edilməsində maraqlı olduqlarını söyləyib.

Qeyd edək ki, 2019-cu ildən ATMU ilə Özbəkistan Respublikasının Beynəlxalq İpək Yolu Universiteti, 2020-ci ildən isə Dövlət İqtisadiyyat Universiteti arasında əməkdaşlıq əlaqələri yaranıb. Özbəkistan Respublikasının Dövlət İqtisadiyyat Universiteti ilə səmərəli əməkdaşlıq sayəsində Dövlət Turizm Agentliyinin nümayəndələri tərəfindən özbək tələbələr üçün ustad dərsləri də təşkil edilib.

Xəbər verdiyimiz kimi, avqustun 30-da Şuşada keçirilən Vaqif Poeziya Günləri çərçivəsində Heydər Əliyev Fondu tərəfindən “Qarabağ Azərbaycan mədəniyyətinin incisi-dir” və “Yenidən doğma diyarda. Qarabağın sənət inciləri” adlı sərgilər təşkil edilib. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sərgilərlə tanış olublar.

“Qarabağ Azərbaycan mədəniyyətinin incisidir” sərgisi Şuşa Rəsm Qalereyasında açılıb.

Qarabağın otuz ilə yaxın işğal altında qaldığı dövrdə talan edilən muzeylərdə bir çox qiymətli tarix və mədəniyyət nümunələri, dünyada məşhur Azərbaycan xalçaları və görkəmli şəxsiyyətlərimizin xatirə əşyaları, həmçinin digər dəyərli eksponatlar olub. Talan və məhv edilən həmin eksponatların bir çoxu təkcə Azərbaycanın yox, həm də bütün dünya mədəniyyətinin nümunələri idi.

Sərgidə nümayiş olunan rəsm və heykəltəraşlıq əsərlərində əsas ilham mənbəyi Qarabağdır. Azərbaycanın tarixi diyarı olan Qarabağ uzun illər ərzində özünəməxsus atmosferi ilə fərqli nəsillərdən və cərəyanlardan olan rəssamların və heykəltəraşların dünyagörüşünə böyük təsir edib.

Sərgidə Böyükağa Mirzəzadə, Toğrul Nərimanbəyov, Maral Rəhmanzadə, Nadir Əbdürrəhmanov, Mikayıl Abdullayev, Ucal Haqverdiyev, Müseyib Əmirov və Azərbaycanın digər görkəmli rəs-

samlarının əsərləri yer alıb. Ekspozisiyada Qarabağın mənzərələri, ədibləri, xalçası, atı, muğamı, Vətən müharibəsində Qələbə mövzularına geniş yer verilib.

Altmışdan çox əsərin nümayiş olunduğu sərgidə Xalq rəssamı Altay Hacıyevin “Məclisi-üns”, Xalq rəssamı Səttar Bəhlulzadənin “Yuxarı Daşaltı”, Əməkdar rəssam İnna Kostininin “Qarabağın zənginliyi”, Leyla Əliyevanın “Xaribülbül” tabloları, Faiq Hacıyevin “Qarabağ atı”, Orxan Nəbizadənin “Qarabağ gözəli” kimi heykəltəraşlıq nümunələri var.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa və təmir olunan Şuşa Xalçaçılıq Qalereyasında “Yenidən doğma diyarda. Qarabağın sənət inciləri” sərgisi təşkil edilib.

Burada Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin təqdim etdiyi sərgidə xovlu və xovsuz xalçalar, xalça məmulatları, milli tikmə və geyim dəstləri, bədii metal nümunələri nümayiş olunur. Sərgidə Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin kolleksiyasına daxil olan xalça nümunələri də yer alıb.

Yenidən doğma diyarda – azad Şuşada ilk sərgilər

Qeyd edək ki, yenidən öz doğma diyarında sərgilənən bu eksponatların əksəriyyəti Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialından Bakıya getirilib.

Sərgidə əsrlər boyu çox yüksək qədim torpağın ruhunu, əsrlərlə burada yaşayıb-yaradan insanların həyat və məişətini, estetik zövqünü, sənətkarların bədii dünyagörüşünü duymağa, həmin tarixi dövrlərə səyahət etməyə imkan yadıdır.

“Yenidən doğma diyarda. Qarabağın sənət inciləri” sərgisi qədim torpağın ruhunu, əsrlərlə burada yaşayıb-yaradan insanların həyat və məişətini, estetik zövqünü, sənətkarların bədii dünyagörüşünü duymağa, həmin tarixi dövrlərə səyahət etməyə imkan yadıdır.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Vaqif Poeziya Günləri çərçivəsində Şuşada təşkil edilən

ni obyektlər, dini ocaqlar məhv edilərək bir sıra rayon və şəhərlər yerlə yeksan olunub.

Ziyarətçilərə həmçinin işğaldan azad olunmuş rayon və şəhərlərdə ermənilərin törətdiyi vəhşiliklərə, dağıntılara dair fotolar da təqdim edilir. Sərgidə Vətən müharibəsi zamanı Ermənistan tərəfindən mülki əhaliyə qarşı törədilən cinayətləri əks etdirən fotolar da nümayiş olunur.

Otuz ildir yığılıb qalan hiss-duyguların təəssüratı

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar:

Unudulmaz ulu öndərin ucaltdığı və vandalların uçurduğu bu Vaqif məqbərəsi bu gün əvvəlki əzəməti ilə dirçəlib. Buna, Vaqif Poeziya Günlərinin bərpasına, cənab Prezident və Mehriban xanımın şəxsən bu tədbirdə iştirak etdiyinə görə mən bütün Azərbaycan yazıçıları adından dərin minnətdarlığımı və təşəkkürümü bildirirəm.

Vaqif Azərbaycan poeziyasında nadir yeri olan şəirdir. O, bizim xalq şerini, qoşmaları, gəraylıları, heca vəznində yazılan şeirləri ərüz vəznində yazılan dram ədəbiyyatı ilə birləşdirən, vəhdətdə təqdim edən, Azərbaycan ədəbiyyatında yeni bir səhifə açan şair idi. Onun dostu Vidadi bədbin şeirlər yazırdısa, bədbinliyi təbliğ edirdisə, Vaqif “Toy-bayramdır bu dünyanın əzabi” deyirdi. Amma keşməkeşli həyatının axırıncı illərində, faciəvi illərində o da “Mən cahan mülkündə, mültdək, doğru hələt görmədim, hər nə gördüm ayırı gördüm, özgə bəbət görmədim” deyirdi.

Bu gün mənim ürəyim doludur, çox şey deyə bilərəm, amma qısa danışacağam. Mən 2010-cu ildə bir mərasimə çıxış edəndə, - cənab Prezident də iştirak edirdi orada, - dedim ki, mənim 72 yaşı var, amma söz verirəm ki, Sizinlə bir yerdə Şuşaya gedəcəyik və bu, baş verdi. Mən Allaha təşəkkür edirəm, tələyimə minnətdaram. Cənab Prezidentə minnətdaram, bizim müzəffər Ordumuzda minnətdaram. Siz bizə, Azərbaycan xalqına onun milli qürurunu qaytardınız. Bizim hamının qarşısında alınmış açıq, başımız dikdir ki, öz torpaqlarımızı qaytardık.

Şuşa Azərbaycandır! Qarabağ Azərbaycandır! Azərbaycan əbədidir! Biz buraya Zəfər yolu ilə gəldik. Bu yolun əvvəli var, amma sonu yoxdur. Bu yol uzandıqca uzanacaq. Bu Zəfər yolu Azərbaycanın hərbi gücünün yoludur, siyasi gücünün yoludur, iqtisadi gücünün yoludur və möhtəşəm Azərbaycan mədəniyyətinin, Azərbaycan ədəbiyyatının Zəfər yoludur!

Xalq yazıçısı Elçin:

Bu, mənim azad Şuşaya ilk səfərimdir və bunu mən öz şəxsi həyatımda tarixi bir hadisə hesab edirəm. Mən bildirdim ki, Şuşa haqçansa mütləq azad olunacaq. Çünki başqa cür mümkün deyildi. Ancaq mən özümün həmin gözəl günü görəcəyimə inanmırdım. Nə üçün inanmırdım? Çünki dünyanı ikili siyasi standartlar idarə edir və hörmətli cənab Prezident bu güclü və qoluzorlu ikili standartlar dünyasında ortaya son dərəcə cəsarətli və cəsarətli olduğu qədər də qətiyyətlili, prinsipial iradə qoydu. Qəsbkar Şuşadan qovuldu və Şuşa azad oldu. Ancaq yalnız qəsbkar deyil, bu ikili standartlar da məğlub oldu.

Mən tam əminəm, Şuşa bundan sonra daha da gözəlləşəcək, inkişaf edəcək, Şuşa daha artıq eşqlə böyük sənətkarlar, böyük vətəndaşlar yetişdirəcək. Azərbaycanın gələcək tarix kitablarında, salnamələrdə Prezident İlham Əliyevin adı həmişə azad Şuşa ilə, azad Qarabağ ilə yanaşı yazılacaq.

Mənim təsəvvürümdə Şuşa canlı bir orqanizmdir. Biz 30 il Şuşa ağrısı ilə yaşadıq. Ancaq bu 30 ildə Şuşanın özü də həsrət və ağrı içində idi. Bu canlı orqanizm doğma xalqının yolunu gözləyirdi. Nəhayət ki, Şuşa bu həsrət əsəretindən, bu ağrıdan xilas oldu. 44 günlük azadlıq savaşında Ali Baş Komandan da, generallar da, zabitlər də sırayı Azərbaycan əsgəri idilər. Ali Baş Komandan həm də bu 44 gündə Azərbaycan xalqının, ədalətin və prinsipiallığın tribunu idi. Bu tribunun səsi dünyaya da yayılırdı, hər bir azərbaycanlının ürəyinə də yayılırdı. Bu gün bizim hamımız, bütün Azərbaycan xalqının sevinci, fərəh hissi və qüruru, eyni zamanda Şuşanın özünün də sevincidir, Şuşanın da qürurudur.

Əziz dostlar, mən 40 il bundan əvvəl də burada keçirilən bu unudulmaz Vaqif poeziya bayramının iştirakçısı olmuşam. Bu gün mənim içimdəki Zəfər sevinci, fərəh və qürur hissi ilə bərabər, güclü bir təəssüf edirəm ki, ulu öndər Heydər Əliyev bu günü görmədi, bütün varlığı ilə Şuşa sevincini yaşamadı. Üreyi Şuşa ağrısı ilə sızlayan bir çox yazıçı

və şairlər də, bir çox qarabağlı insanlar, o cümlədən İlyas Əfəndiyev də bu sevinci yaşaya bilmədilər. 44 günlük Zəfər real sevinci, real fərəhi, real qüruru ilə bərabər, mənim içimdə mistik bir realıq da yaradıb. Mən inanıram, qətiyyəti şübhə etmirəm ki, ulu öndər də, bu gün burada yeri görünən o yazıçı və şairlər də elə bu dem yuxarıdan bizə baxırlar və hər şeyi görürlər. Şuşa sevinci, Qarabağ sevinci o ali məqamda onlarla bir yerdədir.

Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov:

Şuşada Molla Pənah Vaqifin məqbərəsi bizə tarixən qürur vərən çox mətləbləri özündə yaşadır. Məqbərə vaxtilə olduğu kimi, bundan sonra da Şuşanın rəmzlərindən biri olacaq. Həm də bu abidənin Şuşanın azadlığının rəmzi olacaq.

Biz Şuşaya Zəfər yolu ilə gəldik. Bu, bizim hərbi Qələbəmizin nəticəsidir. Bu Qələbənin arxasında iqtisadi qələbələr gəlir. Təbii ki, mənəvi, ruhi qələbələrəndən, milli şüurdan kənarda bu qələbələr də olmaz. Bütün dünya görür ki, Azərbaycan xalqı hansı mədəniyyətə sahibidir. Azərbaycan xalqı əlinə imkan düşən kimi tikir, qurur, yaradır. Bu gün görülən işlər ümumi böyük işin, böyük Zəfərin tərkib hissəsidir, onun müəmməlləşməsidir, həmişə də belə davam edəcək.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi İlqar Fəhmi:

– Bir il əvvəl bizə desəydilər ki, gələnlə Şuşada Vaqif Poeziya Günləri keçiriləcək, yaqin inanmazdıq. Zaman dəyişdi, bizə yuxu kimi görünən bu arzu Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə reallaşdı. Çox unudulmaz bir gündür. Burada iştirak edən hər bir insanın həyatına, yaddaşına qızıl hərflərlə yazılan bir gündür. Vaqifin bir şeiri düşdü yadıma. Deyir:

“Məkan tutdise Vaqif, yox əcəb, bu Şişə dağında, Meqami ləli-gülrəngin miyani-səngi-xaradır”.

Vaqif deyir bu Şuşa dağında məskən tudusa, burada qeyri-adi heç nə yoxdur. Çünki ən qiymətli, gözəl incilərin, gözəl daşların məqamı hara olur? Dağların, daşların arasındadır. Bu gün bizim bu Şuşa şəhərimiz də sanki Vaqiflə bərabər həmin o dağların, daşların qoynunda məkan tutan Azərbaycanın ən qiymətli, ən gözəl bir incisidir və bu incini bizə qaytardığına görə həm Ali Baş Komandanımıza, həm müzəffər Ordumuza bütün yazarlar adından təşəkkür edirəm.

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva:

– Şuşada Vaqif Poeziya Günlərinin bərpası dünyadakı bütün azərbaycanlılar üçün möhtəşəm

hadisədir. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsindən çox qısa zaman keçib. Lakin Şuşada bu möhtəşəm quruculuq, abadlıq işlərini görmək insana başqa bir güc verir. Eyni zamanda bütün dünyaya göstərir ki, böyük mədəniyyət abidələrini, tarixi abidələri dağıtmaq, məhv etmək ermənilərin xislətidir. Azərbaycan xalqının məqsədi isə hər zaman qurmaq, yaratmaq, inkişaf etdirməkdir.

Vaqifin məqbərəsi əvvəlki əzəməti ilə ucaldır. Eləcə də güllələnmiş abidələr öz yerinə qaytarıldı. Düşünürəm ki, Üzeyir bəyin, Xurşudbanu Nəvəvanın, Bülbülün ruhu şaddır. Çox qısa zamanda digər tarix-mədəniyyət abidələri də bərpa olunacaq. Şuşa şəhəri mədəniyyət paytaxtımız kimi bütün dünyaya öz şöhrətini daha yüksək səviyyədə təqdim edəcək”.

BMA-nın rektoru, Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli:

– Mən xoşbəxtəm, çünki 1982-ci ildə atamla Şuşada Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin açılışında iştirak etmişəm. Həmin açılışda ulu öndər Heydər Əliyevlə birlikdə maestro Niyazi, Qəmər Almaszadə, Süleyman Rüstəm və digər ziyalılarımız da olub.

O zaman mən və Polad Bülbüloğlu cavan idik. Biz tarixi hadisənin şahidi olduq. Lakin 1992-ci ildə biz Şuşanı itirdik. Sağalmayana yara 2020-ci il noyabrın 8-dək öz işini gördü. Ümidimizi yavaş-yavaş itiririk. Amma 44 günlük Vətən müharibəsində Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə igid əsgərlərimiz bu Qələbəni bizə bəxş etdilər. Bu gün hansı xarici ölkəyə getsək, qalib xalqın nümayəndəsi kimi gedəcəyik.

Xoşbəxtəm ki, bu gün tədbirdə iştirak edirəm. Xoşbəxtəm ki, mayın 13-də “Xaribülbül” festivalında iştirak etmişəm. Şuşa hər bir azərbaycanlı üçün unikal bir şəhərdir. Bütün şəhərlər bizim üçün doğmadır, Naxçıvan da, Kəlbəcər də, Tərtər də, Zəngilan da. Amma Şuşa özlüyündə nədir və onun öz yeri var. Ziyalılarla birlikdə bu gözəl tədbirdə iştirak etmək mənim üçün böyük bir şərəfidir.

Azərbaycan təbiətinin, tarixinin və sənətinin nadir incisidir Şuşa. Təbiət, tarix, sənət bu şəhərdən heç nəyi əsirgəməyib. Füsunkar mənzərələr, səfəli ab-hava, səfəli sular təbiətin dağ şəhərinə ərməğandır. Qədim qalalar, binalar, küçələr, bulaqlar, daşlar – tarixin yadigarlarıdır. Musiqi, şeir bu torpağın hər qarışında yaşayır. Qarabağ tarixinin, Qarabağda yaranan şeir, musiqi sənətinin zəngin ənənələri bu gün də diridir, canlıdır...

Otuz ildən sonra yenidən Şuşa poeziya bayramına ev sahibliyi edir. Rəsmilər, mədəniyyət, sənət xadimləri, elm adamları, yazarlar böyük şair, dövlət xadimi Molla Pənah Vaqifin söz işığına toplaşdı.

Vaqifin məqbərəsi ətrafında yenə qələbəlikdir. Zəfər ovqatlı qələbəlik. Burada şeir söyləyən də vardı, muğam oxuyan da. Vaqifin ruhu da elə buradakıların bərabərində dayanıb, hamını salamlayır...

39 il öncə, 1982-ci il yanvarın 14-də Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin iştirakı ilə Şuşada Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin və Poeziya Evinin təntənəli açılışı milli ədəbiyyata, tarixə, mədəniyyətə diqqət və qayğının təzahürü idi. Ulu öndər o zaman Şuşada Vaqif Poeziya Günlərinin keçirilməsi ilə bağlı göstəriş vermiş və həmin ilin 29 iyul – 3 avqust tarixlərində burada ilk poeziya bayramı təşkil edilmişdi.

Vaqif Poeziya Günləri həmin tarixdən etibarən 1991-ci ilədək hər il avqust ayında şairin vətəni Qazaxdan başlayıb, Şuşanın əsrarəngiz Cıdır düzündə yekunlaşdı. Ədəbiyyatsevərlər arasında böyük maraqla qarşılanan bu günlər çərçivəsində şair gecələri ilə yanaşı, konsert proqramları da təqdim edilirdi.

Prezident İlham Əliyevin Şuşa şəhərini ölkənin mədəniyyət paytaxtı elan etməsi, burada “Xaribülbül” Musiqi Festivalının və Vaqif Poeziya Günlərinin bərpa edilməsi təkcə Şuşa şəhərində deyil, bütövlükdə torpaqlarını işğaldan azad etmiş və ərazi bütövlüyünə qovuşmuş müstəqil Azərbaycanda mədəni həyatın təntənəsidir.

Heydər Əliyev Fondunun təşkil etdiyi tədbirin açılış mərasimində çıxışlardan sonra Vaqif Poeziya Günlərinin tarixini əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilib. Sonra muğam trionusun ifasında “Qarabağ” şikəstəsi səslənib.

Rəsmi açılış mərasimindən sonra tədbir iştirakçıları Molla Pənah Vaqifin bərpa edilmiş və yenidən qurulmuş muzey-məqbərə kompleksini ziyarət ediblər.

Azərbaycan xalqı öz sevimli şairinə hər zaman rəğbət bəsləyib, onun irsinə dövlətimiz tərəfindən diqqət göstərilib. Molla Pənah Vaqifin adının UNESCO-nun “2016–2017-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyli proqramı”na daxil edilməsi Azərbaycanın çoxəsrlik zəngin ədəbiyyatı tarixində silinməz izlər qoymuş bu qüdrətli söz ustasının yaradıcılığında humanist dəyərlərə verilən yüksək qiymətin təzahürü idi. Prezident İlham Əliyevin “Böyük Azərbaycan şairi Molla Pənah Vaqifin 300 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” 2017-ci il 12 yanvar tarixli sərəncamına əsasən ölkəmizdə şairin xatirəsinə həsr edilmiş silsilə tədbirlər təşkil edilib. 2017-ci il həmçinin Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSOY tərəfindən “Molla Pənah Vaqif ili” elan edilərək, bu çərçivədə layihələr həyata keçirildi.

əvvəli səh. 1-də

Tədqiqatçı-jurnalist Vasif Quliyev həmin hadisələri belə xatırlayır:

“...Şuşa “qar çiçəyi”nə bələnmişdi. Lopa-lopa güclü yağan qar şəhərə xüsusi bir gözəllik verirdi. Amma buz bağlamış yollar maşınların gediş-gəlişinə imkan vermir. Bunu gören yerli camaat Heydər Əliyevin əyləşdiyi maşını “Xan qızı bulağı”nın qarşısından “Güllü bağ”ın qabağınadək qucaqlarında çıxarmışdılar. Maşın karvanı Cıdır düzü tərəfə istiqamət götürdü. Şuşadakı qarlı havaya baxmayaraq tədbir yüksək səviyyədə keçdi. Ölməz Səməd Vurğunun

Qalxacaq, şairim, bir gün heykəlin, Bizim Qarabağın Cıdır düzündə. Vəqif canlanacaq onun üzündə...

misraları yazılmış lövhə məqbərənin görümlü yerindən asılmışdı. Alqış səsləri altında dahi Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasının uvertürəsi dağlara, daşlarda, dərələrdə əks-səda verdi, əsrərngiz Qarabağ çöllərinə yayıldı. Heydər Əliyev məqbərənin qarşısındakı lenti kəsdi, sonra nitq söylədi və dərin məzmunlu çıxışının sonunda bunu əlavə etdi: “Şuşa təkcə şuşalılar üçün yox, bütün azərbaycanlılar üçün, vətə-

nini, millətini sevən hər bir azərbaycanlı üçün əziz bir şəhərdir, əziz bir torpaqdır, əziz bir abidədir. Şuşanı çox sevirəm. Mən hər hansı bir rayona yox, yalnız Şuşaya tez-tez gələ bilərəm və özü də ailə üzvlərimlə birlikdə. Çünki bu şəhər mənə doğmadan doğmadır. Və sizə söz verirəm ki, tez-tez gələcəyəm, heç vaxt da köməyimi əsirgəməyəcəm. Şuşa abidələr şəhəridir. Diyarın zəngin tarixi ilə bağlı hər şeyi qorumaq, qədim tikililəri bərpa etmək lazımdır”.

Sonra Heydər Əliyev bildirdi ki, bu qarlı havada şəhəri maşinsız, piyada gəzəcək. Elə də oldu. O, bir neçə obyektin, o cümlədən Poeziya evinin açılışında iştirak etdi. “Vəqif məqbərəsi” ədəbi birliyinin üzvləri ilə görüşdü, onların şeirlərini dinlədi. Elə oradaca gənc yazarlar hər il Şuşada Vəqif poeziya günlərinin keçirilməsini təklif etdilər. Bu təklifi çox yaxşı qarşılayan Heydər Əliyev onunla tədbirə gələn yazıçılara – Mirzə İbrahimova, İsmayıl Şıxlıya məsləhət gördü ki, şuşalı gənclərin bu arzusunu nəzərə almaq və bu ənənəni hər il davam etdirmək lazımdır. Hər il Şuşada Vəqif Poeziya Günləri keçirilməlidir. Sonra əlavə etdi ki, özü də gəlib iştirak edəcək.

Ulu öndərin Şuşaya məhəbbətinin ifadəsi

“Şuşa bütün azərbaycanlılar üçün əziz bir şəhərdir, əziz bir torpaqdır”

Həqiqətən də, o gündən böyük bir mədəni tədbirə start verildi və Heydər Əliyev həmin il iyulun 29-da Şuşaya gəldi. Şuşaya yenidən öz şərəfli gəlişi, elm, ədəbiyyat, incəsənət xadimlərinə, ailə üzvlərinə – həyat yoldaşı Zərifə xanımı və oğlu – indi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi də gətirməsi onun bu diyara və milli ədəbiyyatımıza, tariximizə diqqətinin daha bir təzahürü idi”.

Tədqiqatçı-jurnalist həmin günün yaddaqları bəzi epizodlarını xatırlayaraq deyib: “Tədbir keçirilən vaxt Şuşanın qocaman sakinlərindən biri, 86 yaşlı el ağsaqqalı “Dağ İsmayıl” ləqəbli çayçı İsmayıl Əlişov addım-addım tribunaya sarı gələrkən mühafizə xidmətinin əməkdaşları onun qarşısını kəsmək istədilər. Bu, Heydər Əliyevin gözündən yayınmadı. Tədbir başa çatandan sonra o, İsmayıl kişini yanına çağırtdıraraq soruşdu: “Bəlkə, mənə bir sözün var?” İsmayıl kişi dedi ki,

Heydər müəllim, əvvəla, Şuşaya xoş gəlmisiniz! Sizdən bir təvəqqüm var ki, bura tez-tez gəlsiniz, həm də əldə olunan gələcəyə. Burada belə xeyirxah işlər görmək üçün çoxlu vəsait də ayırırsınız. Heydər Əliyev gülə-gülə dedi: “İsmayıl əmi, sizə söz verirəm ki, tez-tez gələcəyəm, heç vaxtda köməyimi Şuşadan əsirgəməyəcəm”. Çayçı İsmayıl kişi onun əllərindən bərk-bərk yapışaraq evinə qonaq dəvət etdi. Bu təklifi çox səmimi qəbul edən Heydər Əliyev “sağlıq olsun, sonra gələndə qonaq olaram” dedi.

Azərbaycanın görkəmli şair və yazıçılarının, tanınmış müğənni və musiqiçilərinin Cıdır düzündəki çıxışları və konsertləri də unudulan deyil. Lütfiyar İmanov, Zeynab Xanlarova, Arif Babayev, Ədalət Nəsinov, Teymur Mustafayev, Amaliya Pənahova, Əliabbas Qədirov və başqalarının iştirakı poeziya bayramına daha bir gözəllik və rəngarənglik bəxş etdi.

Sonra Cıdır düzündə böyük konsert oldu. Zeynəb Xanlarova oxuyanda bərk yağış yağmağa başladı. Buna baxmayaraq, Heydər Əliyev ailəsi ilə birlikdə onu axıradək dinlədi, ağsaqqallardan kimse dedi ki, yoldaş Heydər Əliyev, siz Şuşaya gələndə sanki təbiət cuşa gəlir. Birinci dəfə qar yağmışdı, indi isə leysan yağdı. Xahiş edirəm, bir də gələndə elə edin ki, günəşli hava olsun. Heydər Əliyev gülməyərək “söz verirəm ki, bundan sonra Şuşaya günəşli gündə gələcəyəm!” dedi.

Qonaqların növbəti tanışlığı Saatlı məscidində fəaliyyət göstərən “Vəqif çeşməsi” ədəbi birliyinin üzvləri ilə oldu. Bura Heydər Əliyevlə birlikdə Süleyman Rüstəm, Lətif Kərimov, Mirzə İbrahimov, Niyazi, İsmayıl Şıxlı, Süleyman Ələsgərov, Nazim Axundov, Bəxtiyar Vahabzadə, Nəbi Xəzri, Söhrab Tahir, Qabil, Fikrət Sadiq, Xəlil Rza, Nəriman Həsənzadə, Məmməd Araz, İlyas Tapdıq, Cabir Novruz, Tofiq Bayram, Fikrət Qoca, Anar, Elçin və başqa şair, yazıçı, incəsənət xadimləri də gəlmişdi. Onlar poeziya evi və dərnək üzvləri ilə yaxından tanış oldular. Heydər Əliyev bir neçə şairin söylədiyi şeirləri məmnunluqla dinlədi.

Qonaqlar getmək istəyərkən çayçı Süleyman milli geyimdə üst-üstə yığdığı çayla dolu on-on beş stəkani çox cəldliklə əvvəlcə Heydər Əliyevə, sonra digər qonaqlara təklif etdi və “yoldaş Əliyev, sənə qurban olum, çay içməmiş hara gedirsiniz?! Kəkotu çaydır, heç olmasa bir stəkan için!”.

Heydər Əliyev çayçı Süleymana zərəfatla dedi: “Ay qalalı, kəkotu yox, kəklikotu!” Onun bu yaddaqları şirin zərəfatı nə şuşalıların, nə də qonaqların yadından çıxmayıb.

İyulun 29-dan avqustun 2-dək Heydər Əliyev Şuşada qaldı, bir sıra tədbirlərdə - Xalça muzeyinin, Rəsm qalereyasının, şəhər parkında Nətəvanın bütünün açılışında iştirak etdi. Həmin günlərdə Şuşanın tarixinə daha şanlı səhifələr yazıldı...

Heydər Əliyevin Şuşaya bu qədər diqqət və qayğı göstərməsi heç də adi məsələ deyildi. Bu, ilk növbədə Ermənistan, ermənilərə xəbərdarlıq idi ki, Qarabağdan gözlərinə çəksinlər. Respublika rəhbərinin Şuşa şəhərinə xüsusi qayğıkeşliklə yanaşması, bir ildə iki dəfə ən məşhur azərbaycanlı ziyalılarla bura gəlməsi Heydər Əliyevin kölgəsini daim qılıncılayan, paxıl, xəbis, künli düşmənlərin gözüne ox kimi batırdı.

1982-ci ilin payızında Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin olunması ilə əlaqədar Moskvaya köçdü və Şuşaya gələ bilmədi...

...Artıq həmin günlərdən 39 il keçib və 29 il idi ki, Molla Pənah Vəqifin məqbərəsi və Şuşanın digər tarixi abidələri erməni vəhşiliyinin qurbanına çevrilmişdi. Şuşanın nə mədəniyyət və istirahət parklarından, nə də Cıdır düzündən tar, kaman, dəf səsləri eşidilmirdi...

Ləkin vaxt gəldi, Heydər Əliyev siyasi kursunun ləyaqətli davamçısı, Prezident İlham Əliyevin Ali Baş Komandan olduğu qüdrətli Ordumuz öz sözünü dedi. Şuşa “Xaribülbül” festivalına ev sahibliyi etdi. Şuşada Molla Pənah Vəqifin məqbərəsi bərpa edildi, bu yurdun şöhrət bayrağı kimi yenidən ucaldıldı. Poeziya bayramı ənənəsi təzədən davam etdirilməyə başladı. “Qarabağ şikəstəsi” yenə də Cıdır düzündən dörd-bir tərəfini doladır, Topxanada əks-səda verərək ətrafa yayılır”.

“Ruhların qisası” tamaşası nümayiş olunub

Masallı Regional Mədəniyyət İdarəsi Masallı Mədəniyyət Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən Xalq Teatrı Vətən müharibəsində qazanılmış Zəfərə həsr olunan “Ruhların qisası” adlı tamaşanı təqdim edib.

Yazıçı Nurəddin Ədilöglünün ssenarisi əsasında ərsəyə gələn tamaşanın quruluşçu rejissoru Cəmaləddin Əliyev, səhnə və musiqi tərtibatçıları Elsevər Əliyev və Ruslan Zahidovdur. Rolları

teatrın kollektivi ilə yanaşı, Masallı Dövlət Regional Kollecinin müəllim

və tələbələri, rayonun digər təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlər və məktəblilər ifa ediblər.

Səhnə işində Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı əsir düşmüş soydaşlarımızın faciəli taleyinə işıq salınır, 44 günlük Vətən müharibəsindəki tarixi Qələbədən sonra əsirlərin azad olunması, eləcə də xalqımızın yurda bağlılığı öz ifadəsinə tapıb.

Tamaşadan sonra çıxış edən regional idarənin rəisi Bəxtiyar Qulincov yaradıcı kollektivə uğurlar diləyib, şəhidlərimizin xatirəsinin yad edilməsi, vətənpərvərliyin təbliği sahəsində görülən işləri müsbət qiymətləndirib.

Xaçmazda Erkən Tunc dövrünə aid nümunələr aşkarlanıb

Xaçmaz rayonunun Həsənzadə kəndi ərazisində Erkən Tunc dövrü və Orta əsrlərə aid yaşayış məskəninə arxeoloji qazıntı aparılıb.

AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, Xaçmaz arxeoloji ekspedisiyasının rəhbəri Döyüş Musayev bildirib ki, Həsənzadə kəndindəki qədim yaşayış məskəni ilk dəfə 1977-ci ildə aşkarlanıb.

O qeyd edib ki, 2018-ci ildən arxeoloji qazıntılara başlanılıb. Qazıntılar nəticəsində məlum olub ki, yaşayış məskəninə üst təbəqə IX-XIII əsrlərə aiddir. Ondan sonrakı təbəqədə

Antik dövrə aid maddi mədəniyyət nümunələri aşkarlanıb. Hazırda aparılan qazıntı işləri isə Erkən Tunc dövrü, Kür-Araz mədəniyyətinə aid təbəqəni üzə çıxarıb. Tapıntılar Şimali Qafqaz və Cənubi Azərbaycan ərazisindəki mədəniyyət abidələri ilə əlaqədardır. Qazıntıları zamanı əsasən saxsı qabların fraqmentləri, dən daşları, balta və ocaq yeri aşkarlanıb.

Qazıntılar zamanı yaşı min ildən çox olan Şirvanşahlar dövlətinə məxsus sikkələr aşkarlanıb. Tapılan maddi mədəniyyət nümunələrinin bir qismi saxlanılması üçün Xaçmaz Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinə təhvil verilib.

Bölgələrdən xəbərlər

Vətəni canından əziz bilənlər

Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsi Quba rayonunun Səbətəllər kəndində Vətən müharibəsi şəhidi Tamerlan Səfərovun adına xatirə bulağının açılışı olub. Açılışa rayon MKS-nin Səbətəllər, Vəlvələçay kənd kitabxana filiallarının və Təngəaltı kənd klubunun əməkdaşları iştirak ediblər.

Quba rayon MKS-nin II Nüfədi kənd kitabxanasının əməkdaşları kənd qəbiristanlığında Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin məzarlarını ziyarət ediblər.

İsmayılı Regional Mədəniyyət İdarəsi Şamaxı Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin əməkdaşları “Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!” devisi altında rayonun Şəhidlər xiyabanına gələrək torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan rayon qəhrəmanlarının məzarlarını ziyarət ediblər.

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsi Ağdaş rayon Heydər Əliyev Mərkəzində yazıçı Gülsüm Adılgızının 2016-cı ilin Aprel döyüşlərinin şəhid polkovnik-leytenantı, Milli Qəhrəman Murad Mirzəyevə həsr etdiyi “Murad ömrü” kitabının təqdimatı keçirilib.

Şəki Regional Mədəniyyət İdarəsi Qax rayon C.Rəhimov adına Qaşqaçay kənd Folklor evində Vətən müharibəsi qazisi Məmmədov və müharibə iştirakçısı Əhməd Həsənovla görüş keçirilib.

Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsi Saatlı rayon MKS-nin 35 sayılı Novruzlu kənd kitabxana filialı tərəfindən I Qarabağ müharibəsi şəhidi Çingiz İbrahimovun xatirəsinə həsr

olunmuş sərgi təşkil edilib.

Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsi Goranboy rayon Nizami kənd Sənətkarlıq evinin təşkilatçılığı ilə Vətən müharibəsi şəhid və qazılarının ailələri ilə görüş keçirilib.

Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsi Qazax rayon MKS-nin E.Hüseynov adına Mərkəzi Kitabxanası açıq havada Azərbaycanın Milli Qəhrəmanlarına həsr olunmuş sərgi təşkil edib. Sərgidə Milli Qəhrəmanların həyatını və döyüş yolunu əks etdirən materiallar nümayiş olunub.

Hazırladı: NURƏDDİN

Muğam milli sərvətimizdir

26 avqust – “Azərbaycan muğamı və İpək Yolu üzərində yerləşən ölkələrin musiqisi günü” münasibətilə bölgələrdəki mədəniyyət müəssisələrində müxtəlif tədbirlər keçirilib. Xatırladaq ki, bu əlamətdar gün 2010-cu ildə Kanadada, Nıaqqara Şəhər Meriyası və Nıaqqara Musiqisi Festivalı rəhbərliyinin qərarı ilə təsis edilib.

Əliyeva ilə mədəniyyətin inkişafı və “Azərbaycan muğamı günü” mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsi Göyçay rayon MKS-də “Muğam milli mədəniyyətimizin sərvətidir” adlı ədəbi-bədii tədbir keçirilib.

Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsi Qazax Dövlət Rəsm Qalereyasında “Muğam milli sərvətimizdir” başlığı altında rəsm sərgisi təşkil olunub.

Biləsuvar Regional Mədəniyyət İdarəsi Neftçala Dövlət Rəsm Qalereyası əhalinin asudə vaxtının səmərəli təşkili məqsədilə açıq havada sərgi təşkil edib.

Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsi Şirvan şəhər Mərkəzi Kitabxanasında Türkiyənin Zəfər Bayramı (30 avqust) münasibətilə “Bir millət, iki dövlət” adlı tədbir keçirilib.

Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsi Samux rayon Mərkəzi Kitabxanasının Oxuculara xidmət şöbəsinin təşəbbüsü ilə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş “Birinci xanım” adlı film nümayiş olunub.

Müxtəlif səpkili tədbirlər

Şəmkir Regional Mədəniyyət İdarəsi Göygöl rayonu üzrə nümayəndəliyin təşkilatçılığı ilə Göygöl şəhərinin yaranmasının 202-ci ildönümü münasibətilə təməli 1854-cü ildə bölgədə yaşayan almanlar tərəfindən qoyulan silsə (kırxa) binasına və Göygöldə yaşamış sonuncu alman Viktor Klavdiyev hazırda muzey kimi fəaliyyət göstərən evinə ekskursiya keçirilib.

Kürdəmir Regional Mədəniyyət İdarəsi Füzuli şəhər 2 nömrəli Uşaq incəsənət məktəbinin Rəssamlıq və xoreografiya şöbəsinin müdiri Qalib Zeynalov Dövlət Sərhəd Xidmətinin “Zəfər yürüşü sərhədçilər” mövzusunda yaradıcılıq müsabiqəsində III yerə layiq görülüb.

Masallı Regional Mədəniyyət İdarəsi Yardımlı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Xeyirxahlıq və ümid simvoluna çevrilən Mehriban xanım Əliyevə” adlı tədbir təşkil olunub.

Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanasında Abdulla Şaiqin (1881-1959) anadan olmasının 140 illiyi ilə əlaqədar tədbir keçirilib. Kitabxananın direktoru Əlhəddin Nəzərov

ömür yolundan və ölkəmizdə maarifçiliyin inkişafına verdiyi töhfələrdən söz açıb.

Regional idarənin tabeliyindəki Yardımlı rayon Heydər Əliyev Mərkəzi, Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzinin Yardımlı nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə “CvCentr” layihəsi üzrə tədbir keçirilib. Gənclər Əvəfində hazırlanma qaydası və işə qəbulba bağlı məsələlər barədə məlumat verilib.

Berdə Regional Mədəniyyət İdarəsi Yevlax şəhər MKS-nin kənd kitabxana filialları sayıyar kitabxana xidməti təşkil ediblər.

“Sevinin ki, o zirvəyə ucaldım”

Vətən müharibəsində qəhrəmanlıq göstərərək tarix yazan igidlərimizdən biri də Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin (XTQ) zabiti, “Yaşma” taborunun qərargah rəisinin müavini, mahir kəşfiyyatçı, kapitan Elçin Mübariz oğlu İsmayilovdur.

Elçin İsmayilov 30 may 1989-cu ildə Ucar rayonunda anadan olub. İlk təhsilini 1995-ci ildə Ucar rayonunda 1 sayılı tam orta məktəbdə alıb. 2006-cı ildə həmin məktəbi bitirərək Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə qəbul olunub.

Elçin uşaqlıqdan Vətəninə, bayrağına bağlı idi. Tarix və hərbi dərsləri isə daha çox sevirdi. Orta məktəbdə hərbi yarışlarda fəal iştirak etmiş, təltiflərə layiq görülmüşdü. Məktəbdə, televiziya verilişlərində düşmənin vəhşilikləri barədə çox görüb eşitmişdi. Xocalı faciəsindən inşa yazanda, tədbirlərdə iştirak edəndə, televiziya erməni vəhşiliklərini əks etdirən süjetlərə baxanda həmişə deyirdi ki, bir gün mən sizin qisasınızı alacağam! Və dediyi kimi də oldu...

Elçin İsmayilov 2010-cu ildə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi motoatıcı təqim komandiri vəzifəsi üzrə bitirir. Daha sonra Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzinə zabitlərin təkmilləşdirmə kursunda dinləyici vəzifəsində xidmət etmək üçün göndərilir və oranı əla nəticə ilə tamamlayır. 2011-ci ildə Ağcabədi rayonundakı N sayılı hərbi hissənin V motoatıcı taboruna təqim komandiri kimi xidmətə yollanır. Həmin hərbi hissədə bir müddət xidmət etdikdən sonra könüllü olaraq Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrə öz adını yazdırır. XTQ-yə daxil olduqdan sonra dəfələrlə Türkiyədə hərbi təlimlərdə iştirak edərək bütün sınaqlardan uğurla keçir.

2012-ci ildə “052” sayılı hərbi hissəyə qrup komandirinin müavini, 2014-cü ildə həmin hərbi hissədə xüsusi əməliyyat taborunun əməliyyat qrup komandiri vəzifəsində xidmət edir. 2015-ci ilin oktyabrından 2016-cı ilin yanvarınadək ABŞ-dan olan təlimatçılar tərəfindən Goran Təlim Mərkəzində təşkil olunan Xüsusi əməliyyatlar üzrə treninqində (Special Operations Training) uğur qazanaraq sertifikat alır. O, 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində döyüşərək qəhrəmanlıq göstərir.

Bitib-tükənməyən hər b sevgisi Elçini yeni təlimlərə, yeni uğurlara aparırdı. 2018-ci ildə Türkiyədə “Anadolu təlimləri”ndə iştirak edir. 2019-cu ildə isə Giləzi Tədris Mərkəzində “Dağlarda döyüş” kursunu müvəffəqiyyətlə bitirir.

2020-ci ilin sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsində döyüş komandiri olaraq cəbhəyə yollanır. İlk olaraq Murovdəğ zirvəsinin düşməndən təmizlənməsində, daha sonra Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilməsində iştirak edir. Cəbrayılə bayrağımızı sancan döyüşçülərdən biri də Elçin idi. O, döyüşlərdə düşmənin 23 yüksək rütbəli zabiti daxil olmaqla 200-dən çox hərbiçisini və çox sayda döyüş texnikasını məhv edir.

Elçin İsmayilov məhz toy gününə təsadüf edən tarixdə – 7 oktyabrda Füzuli istiqamətində gedən döyüşlərdə idarə etdiyi qrupu xilas edərək düşmənin snayper gülləsinə tuş gəlir və şəhidlik zirvəsinə ucalır.

Şəhidin xalası qızı Yeganə Mövsümova qeyd edir ki, Elçin savadlı, intellektual səviyyəsi yüksək, bir çox xarici dili, o cümlədən düşmənin dilini bilən bir insan kimi tanınırdı: “O, Vətəni sevir və Tanrıya bağlı bir insan idi. Həmişə ehtiyacı olanlara kömək etməyi, onlara mənəvi dayaq olmağı xoşlayırdı. Bu keyfiyyətlərinə görə insanlar tərəfindən sevilirdi. Elçinin özündən sonra xalqına, elinə əmanət qoyduğu Ömər və Mübariz adlı övladları var. Əminəm ki, bu nur üzlü balalar atalarının həyata keçirə bilmədiyi arzularını gerçəkləşdirəcəklər”.

Yeganə xanım bildirir ki, Vətən müharibəsində Elçinlə bərabər qardaşları Nurlan və Elvin də ön cəbhədə döyüşüblər. Elçin müharibəyə yollananda bizlərdə dedi: “Şəhid olsam ağlamayın, əksinə, sevinin ki, o zirvəyə ucaldım”.

Elçin İsmayilov oktyabr 8-də Ucar rayon Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırılıb. Ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Kəlbəcərin azad olunmasına görə”, “Füzulinin azad olunmasına görə” medalları və 3-cü dərəcəli “Rəşadət” ordeni ilə təltif olunub. Allah rəhmət eləsin.

NURƏDDİN

Bayrağı öpən Şəhid anası

Ağlaya-ağlaya Azərbaycan bayrağını öpən Şəhid anası. Bö-yükdən də böyük bir həyat tablosu. Vətəninin azadlığı naminə min bir əziyyətlə böyüdüüyü övladından keçən, amma torpağından, bayrağından keçməyən özü sadə, amma ürəyi dünyadan da böyük olan ana, müdrik Azərbaycan qadını.

“Gözlərində yaş bayrağı öpən ŞƏHİD ANASI, AZƏRBAYCAN xalqı sənin əllərindən öpür..!”

Sənin bu ürəyinin qarşısında söz də acızdı, qələm də. Sən əlinə qələm almadan, Şəhid anaları adlı ələ bir əsər yazdın ki, oxunduqca bitməsi mümkün deyil. Bu əsər cəngavər şəhidlərimizin analarının dözümlünün, cəsarətinin ən böyük nümunəsidir. Bu əsər Azərbaycan qadınınin əzəmətinə, vüqarını vəsf edən, nəsillərdən-nəsillərə ötürülən, qəhrəman oğul bö-yüden ananın yaddaşlara daimi həkk olunan bir tarixi nümunəsidir. Şəhid oğlunun məzarı önündə bayrağı öpə-öpə ağlayan ana nə demək istədin, görəsən. Bəlkə də ürəkparçalayan, amma yaddaşlarda əbədi iz salan bu hərəkətilnlə düşməne bir daha bildirdin ki, Azərbaycan nə qədər çətin sınaqlardan keçsə də, cəngavər oğulları daima qəhrəmanlıq tarixi yazmağa qadir olmuşlar və olacaqlar.

Vüqarına, dözümlünə qurban, ay ana. Ulu Tanrımızın sənə bəxş etdiyi o böyük səbrinə, özü yumruq boyda olsa da, dünyadan da böyük ürəyinə qurban, ay ana. Gözlərindən leysan kimi axan yaşlara qurban. Övladının qanı-canı bahasına azad olmuş torpaqlarımızda qürurla dalğalanan bayrağın dəyərini bilərək onu belə müqəddəsleşdirən bir örnəyə çevrildin. Elə bir örnək ki, kədərli olduğu qəder də möhtəşəm, əzəmətlidir.

Anaların müdrikliyinə bax, anaların əzəmətinə, vüqarına bax, ilahi. Tanrımız anaları nə böyük qüdrətdən yaradıb.

Bəlkə də bir evin övladı kimi dünyaya gətirdiyin və bir elin övladı kimi dünyadan köçən Şəhid balanın göylərdə pərvaz edən ruhu sənin qələmsiz, kağızsız yazdığın, dəyəri dünyadan da böyük bu möhtəşəm əsərə görə tək sənin deyil, bütün Azərbaycanın başı üzərində məmnunluqla dolanır və belə ananın övladı olduğuna görə qürurlanır. Sənin bu ürəyinə görə tək oğlunun ruhu qat deyil, bütün Azərbaycan övladları səninlə qürurlanır.

Ağlaya-ağlaya Azərbaycan bayrağını öpən Şəhid anası! Bütün Azərbaycan sənin əllərindən öpür...

Məryəm ƏLİYEVƏ

Kürdəmir rayon MKS-nin baş bibliografı

6 yaddaş

Mavi gözləri bulud kimi dol-duqca, damcılar allanmış yanağından aşağı süzülürkə bu balaca, çəlimsiz qızcıqaz gözlərində dağa dönr. Titrəyən səsi, səmtini tez-tez dəyişən baxışları, bərkərk sıxılan yumruqları, əsən dizlərinə rəğmənin bu dağın, bu qüdrətin qarşısında taqətdən düşürəm.

Bayaqdan güclü görünməyə çalışan 11 yaşlı bu qızcıqaz gözünü açandan ona aşılanan təpərdən mənə də pay verir. Uşaq mehribanlığı ilə: “Müəllimə, ağlama, atam onsuz da ölməyib, qəhrəman olub. Bizi həmişə buna hazırlayırdı. Hələ sonuncu telefon danışığımızda döndə-döndə dedi ki, qızım başını həmişə dik tut, möhkəm ol, ağlama, atanın başını uca ele, mənim qızım olduğunu xatırla. Unutma ki, atan ya zəfərlə və əlində bayraq gələcək, ya da tabutda, bayrağa bükülü. Sən bil ki, atan səni həmişə çox istəyəcək və hər yerdə yanında olacaq, səni görəcək”.

Qızcıqaz “Atamsız keçən hər gün, hər yeni şəhərdə mən bu sözləri yada salıram, sonra atamın vüqarlı duruşu, qürurdan parıldayan gözləri, xoşbəxt, sevgi dolu baxışları gözlərim önündə dayanır, mənə güc verir, qürurlandırır” deyir. O danışdıqca mənəm başım sinəmə doğru enir. Gözlərinə baxa bilmirəm, mavi buludun leysanından qorxuram. Son sözlərində baxışlarımız yenidən toqquşur və mən heyrlənməyə bilmirəm: fərəh çöhrəsindən ətrafa səpələnir, gücünü göstərən zərif əlləri çarpazlanır. Əlimi diktofona uzadıram, müsahibəni bitirmək istəyirəm. Bu an “Mən adi uşaq, balaca qız deyiləm, unutmayın. Mən Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Mehrib Niftəliyevin qızıyam. Mən onunla fəxr edirəm, qürur duyuram. Belə bir böyük ad hər kəsə nəşib olmur. O zirvə məhz mənim atamın payıdır. Atama söz verdiyim kimi edəcək, onun başını həmişə dik tutacam. O, mənə ingilis dili üzrə tərcüməçi görmək istəyirdi. Sevrə-sevrə bu isteyini reallaşdıracam, atam haqqında, atam kimi igid Vətən oğulları haqqında, Zəfərimiz haqqında, savaşımız barədə həm də ingilis dilində dünyaya danışacam. Müharibələr olmasın, başqa uşaqlar valideynsiz qalmasın deyə...”.

Xalq arasında “İgid ölər, adı qalar” deyimini tez-tez işlənir. Artıq buradakı igidlik, şücaət

Xındı Məmməd – 125

Borçalı aşiq mühitinin məşhur yetirmələrindən biri də Xındı Məmməddir. O, aşiq-şair olaraq el arasında sevilib, bu sənətin yaşadılması üçün böyük əmək sərf edib. Ustad aşığı anadan olmasının 125 illiyi ilə bağlı yada saldıq.

Məmməd Gülabı oğlu Qəniyev (Xındı Məmməd) 1896-cı ildə Borçalı mahalının (indiki Gürcüstan, Marneuli rayonu) Qaş Muğanlı (Böyük Muğanlı) kəndində dünyaya göz açıb. Kiçik yaşlarından el şənliklərində saz-söz sənətkarlarının ifalarını dinləməsi onda aşiq sənətinə dərin maraq yaradır. Dayısı Söyün Qocanın məsləhəti ilə 1914-cü ildə tanınmış el şairi, aşiq Ağacanının yanında bu sənətin sirlərinə yiyələnir. Sonra Borçalı elində görkəmli sənətkar kimi tanınan Bəyazidli Məsimlə görüşür. Bu görüş onu sənətə daha da bağlayır.

Şaqqaq və mələhətli səsi olan Məmməd sonralar “Xındı Məmməd” təxəllüsü ilə şeirlər də yazmağa başlayır. Divani, təcnis, gərayili, müxəmməs janrlarında şeirlər qələmə alır.

Mən eşqdən abdal olub,

Düşdüm dildən-dillərə.

Xındı Məmməd Məcnun kimi,

Saldın çöldən-çöllərə.

Borçalı mahalında ustad aşiq kimi tanınan Xındı Məmməd gözəl dastan ifaçısı, bağlama və qaravəllərin mahir bilicisi kimi diqqət çəkir. Bənzərsiz zəngülələrində Kərəm yangısı, Koroğlu nərası duyulan aşiq “Yurd yeri”, “Mənsuri”, “Yanığ Kərəmi”, “Zarınçı”, “Bəhməni” kimi ağır havalarla yanaşı, “Misri”, “Cəngi” kimi qəhrəmanlıq havacatlarını da gözəl ifa edir.

Xındı Məmmədin yaradıcılığında Vətənə sonsuz məhəbbət, dostluğa, insanlığa sdaqətin ifadəsini görürük. O, “Ay hayif!” şeirində yazır:

AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun Mil-Qarabağ arxeoloji ekspedisiyası bu ilin yayında Ağcabədi rayonu ərazisindəki Qalatəpə Antik və Orta əsr şəhər yerində tədqiqatları davam etdirir.

İnstitutun Çöl tədqiqatları sektorunun müdiri, Mil-Qarabağ arxeoloji ekspedisiyası Qalatəpə dəstəsinin rəhbəri Təvəkkül Əliyev bildirib ki, Qarqarçayın sağ sahilində, Xocalı və Salmanınbəyli kəndlərinin yaxınlığında yerləşən Qalatəpə Antik və Orta əsr şəhər yerində və onun şərq ətrafındakı qədim nekropolda 2008-ci ildən qazıntı işləri apa-

Mavigözlü qızın Mehrabı

məfhumlarına igidlərin davamçılarını – ailələrini, övladlarını da daxil etməliyə. Çünki igidin adını, yolunu, şərefini, qürurunu məhz yaxşı övladı, ailəsi qoruyar, xalqından, el-obasından əvvəl doğmaları yaşadar.

Qısa ömrünə qəhrəmanlıq, mərdliklə bərabər yaxşı ailə başçısı, övlad, valideyn olmağı da sığırdı Vətən müharibəsinin şəhid qəhrəmanı, Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin (XTQ) baş giziri, hələ sağlığında əfsanəyə çevrilən, hərbi yoldaşlarının “Terminator” kimi dəyərləndirdiyi Mehrib Niftəliyev.

Biz onu yaralı, sarğılı qoluna, ağır hərbi sursatına rəğməm yaranmış əsir erməni döyüşçünü çiyindən daşıyarkən lentə alınan kadrlardan tanıyıırıq. Bu qısa videoda biz döyüş yoldaşlarını itirməyinə rəğmə qəzəbinə, nifrətinə yaralı düşmənin əsirinin üstünə tökməyən, qürurlu, mərd, əzəmətli Azərbaycan zabiti görürük...

1985-ci il mayın 13-də Quba rayonunun Qamqam kəndində anadan olan Mehrib Söhrab oğlu Niftəliyev uşaqlıqdan herb sənətinə maraq göstərib. Həqiqi hərbi xidmətdən sonra həmişəlik bu geyimi daşımağa

qərar verib. 17 il XTQ-də qüsursuz xidmət edib. Xarici ölkələrdə təşkil edilən hərbi təlimlərdə Azərbaycanı təmsil edərək uğurlara imza atıb. “Qafqaz qartalı” və “EFES” təlimlərində nailiyyətlərinə görə döş nişanlarına, fəxri fərmanlara layiq görüleb. Uğurlu xidmətlərinə görə “Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi” (2013) və “Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi” (2018) yubiley medalları ilə də təltif olunub.

2016-cı ilin Aprel döyüşlərində iştirak edən qəhrəman baş gizir II Qarabağ müharibəsinin ilk günlərində cəbhəyə yollanıb, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı istiqamətində döyüşlərə qatılıb. Düşməne qan uddurub, onlarla canlı qüvvəsini, neçə-neçə hərbi texnikasını məhv edib. Döyüşlərdən birində yaralansa da, müalicəsini yarımçıq qoyaraq yenidən cəbhəyə qayıdıb, Şuşanı yağdan azad etmək üçün son nəfəsində mərdliklə vuruşub. Axı ən böyük arzusu məhz Şuşanı görmək idi. Onun bu

sevdəsi da vüsalla bitir, Mehrib noyabrın 8-də, Şuşanın azadlığa qovuşması xəbərini aldığımız gün şəhadətə yüksəlir.

Sumqayıt şəhər Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırılan Mehrib Niftəliyev ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adına layiq görüleb, “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Füzulinin azad olunmasına görə”, “Şuşanın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunub.

Vətənə əmanət üç övladı qalan Mehrib Niftəliyevin adı doğulduğu Quba rayonunda küçələrdən birinə verilib. Milyonların ürəyində özünə əbədi məkan quran igid Vətən oğlu bundan sonra da neçə-neçə Mehribə yol yoldaşı, bələdçi, istinad olsun deyə...

Həmidə NİZAMİQIZI

Borçalının bülbül sədalı aşığı

*Nəzər qıldım tənəzzülün işinə,
Mərd yerini namərd aldı, ay hayif.
Mən aşığam, ay hayif,
Kimlər oldu, ay hayif
Getdi daha qalmadı,
Qədirbilən, ay hayif.
Qədirbilən, şirin gülən dostları,
Fələk vurub ayrı saldı, ay hayif.*

Sənətkar püxtələşdikcə, tanındıqca dövrün tanınmış aşiqarılardan Ağacan, Nebi, Bəyazidli Məsim, Təhləli Novruz ilə yaradıcılıq və dostluq əlaqələri qurur. El arasında “Borçalı bülbülü” kimi tanınan və sevilən Xındı Məmməd də 30-cu illərin repressiyası ilə qarşılaşır. Türkçülükdə ittiham edilir. Bir müddət Tiflis şəhərindəki Metex qala-həbs-xanasında saxlanılır. Çox çətinliklə də olsa, bəraət alır. O, başına gələn bu hadisəni bir şeirində belə ifadə edib:

*Köklü bir qayın, atalar demiş,
Qaldırıb yerindən yel ata bilməz.
Layiq bilib sığıdırmaz adına,
Namərd kölgəsində mərd yata bilməz.*

Qalatəpə Antik və Orta əsr şəhər yerində tədqiqatlar davam edir

rılır. Birinci qazıntı sahəsində bəhs olunan dövrə aid tikili qalıqları olan 10 metrə yaxın qalınlığında mədəni təbəqə açılaraq tədqiq edilib. Yaşayış yerində ikinci qazıntı sahəsi hələlik Orta əsr tapıntıları ilə səciyyələnən 9 kvadratdan ibarətdir. Builki araşdırmalarda əsas diqqət həmin kvadratlardan birinin (D1) arxeoloji tədqiqinə yönəldilib. Qazıntılar zamanı burada Orta əsrlərə aid 2.5 metr qalınlığında mədəni təbəqə və bu təbəqədə üç tikinti qatı açılaraq öyrənilib. Birinci üst qat təsərrüfat quyu, ocaq yerləri, bişmiş kərpicdən tikili qalıqları ilə, ikinci qat çaydaşı, bişmiş və çiy kərpicdən inşa olunmuş tikililərin ayrı-ayrı hissələri, üzərinə suvaq çəkilmiş döşəmə, üçüncü qat isə kiçikölçümlü, hündürlüyü 70 santimetrdən çoxan təndir, içərisində çoxlu xırdabuyuzlu heyvan sümükləri, yanmış ağac qırıntıları və kül olan quyudan ibarətdir. Həmin quyunun önündə boz rəngli çaydaşından hazırlanmış, ortasında ağac tutacaq üçün dəlik açılmış kirkirə (dən daşı

– əldəyirmanı), üzəri suvaqlı kvadratşəkilli çiy kərpic düzümlərinin olduğu döşəmə də mövcuddur. Maddi tapıntılar arasında daş və saxsı məmulatı nümunələri, tunc sancaq qırığı, şüşə qədəhin oturacaq hissəsi də vardır.

T.Əliyev qeyd edib ki, builki tədqiqatın nəticəsi Qalatəpənin Orta əsr sakinlərinin yaşayış evlərinin quruluşu haqqında aydın təəsvür əldə etməyə imkan verir. Evlərin inşasında bir qayda olaraq möhrədən (palçıq), çiy və bişmiş kərpiclərdən istifadə olunub. Demək olar ki, bütün evlərdə və ya ayrı-ayrı otaqlarda həm çörək bişirmək, həm də evi qızdırmaq üçün təndirlər olub.

Ekspedisiya rəhbəri vurğulayıb ki, builki tədqiqatlar zamanı Qalatəpədəki arxeoloji qazıntılarla yanaşı, Ağcabədi rayonunun Cəfərbəyli (Sümüklütəpə), Biləğan (Böyük-təpə), Taynaq (Salamattəpə, Su təpəsi, Canavar təpəsi) və digər kəndləri ərazisindəki abidələr haqqında da məlumat toplanıb.

Kinomuzun üzüağ qırçısı

Fazil Salayev – 90

Onun haqqında çoxdan yazmaq istəyirdim. Hər doğum, anım günlərində bir ilgim kimi gözümün önündən keçirdi. Hər dəfə də yazmağa ürəyim gəlmirdi. İnciyən, incidilən, amma buna rəğməm üzümüzü güldürən adamı kədərli xatırlamaq istəməyirdim. Yəqin yadımda aşiq Əlican (“Molla Cəbi” – televiziya tamaşası), Parisi “partladan” Qulaməli (“Dərviş Parisi partladır”), vicdanını itirməyən Fazil (“Rəqiblər”), məhz özünü hamıdan çox aldan alverçi Mıqqı (“Bizim Cəbiş müəllim”), ömrü boyu sərxoş olduğuna görə Bakı metrosuna minə bilməyən kişi (“Arzu” – “Moza-lan” süjeti), rahat yatmaq üçün özünü dəliliyə vuran yuxulu (“Gecəniz keyrə qalsın” – “Moza-lan”) kimi komik, şən qalmasını istəyirdim. Bütün ciddi-cəhdimlə “Axırncı aşırım”ın Rəşidi kimi xoşbəxt, bir az da “Qurban olum belə hökumətə ki, Kərbəlanın heyfını Nikolay kö-pəkoglundan yaman ala bildi” kimi sadəlövh. Bu işdə ən yaxşı lirik kinokomediyalarımızdan hesab olunan “Alma almaya bənzər”dəki “zonlik Mehdi”nin də əməyi az olmadı. Səliqəli, ağ pencəkli, alma kimi şirin sifət personaj ara-sıra məni də özünə qoşub alma bağı-na, şirə kombinatına, bitkiçilik institutuna apara bildi...

Amma və lakin gözümü yumub açan kimi əli-üzü qapqara qırçı Məhəmməd (“Şərikli çörək”) yolu-mu kəsdi, qır qazanında yanırmış kimi qarşılan gözlərini üzünə dik-di. Matım qurudu, göz bəbəklərim bir az da böyüdü. Birdən nazik bığlarının altındakı dişləri parıldadı, “Cəhənnəmə ki” nidası yük-səldi. Sonra kadr başqa rakursa keçdi: sərin içki “budka”sının kiçik pəncərəsindən çölə boylanan ki-şi gülümsündü, güldü, şaqqaqaq çəkdi. Sonra yenə susdu, küskün nəzərləri xeyli uzaqlara dikildi. Ki-misə gözləyirmiş kimi...

Bu gün küskün, bir az incik nə-zərlərinin təsiri altında onu – kiçik rolların böyük ifaçısını xatırlaya-cağam. Həç bir fəxri adı olmadan xalqın yaddaşında xəlqi artist ki-mi qalan istedadlı aktyoru, məş-hur Fazil Salayevi.

“Size dam, mənə cibişdan”

O, sözün həqiqi mənasında, böyük aktyor idi. Səs tembr, mi-mikası, hərəkət dili, bütünlükdə vücudu ilə əsl səhnə, ekran tipa-jiydi. Elə də böyük iddiaları yox idi. Sadəcə, oynamaq, səhnədə, ekranda görünmək, içindəki Fa-zildən ayrı-ayrı insan talelərinə paylayıb ümumi bir obraz yaratmaq istəyirdi. Ona görə də rolun böyüyü-kiçiyi arasında fərq qoymurdu, əksinə, bir az da epizo-dik rollara can atırdı. Yəqin bu-nunla özünün hansı nəhənglikdə aktyor olduğunu baş rol səva-şi edənlərə sübut etmək istəyirdi. Necə deyirlər, özü üçün mübari-zə yolunu belə təyin etmişdi.

Obrazlar qalereyasına, xüsu-sən filmoqrafiyasına nəzər sal-saq, dediyimin isbatını görmüş olarsız. Onun bütün “kiçik” qəhrə-manları əzəmətli, bütün epizodik rolları yadda qalcan olurdu. Çünki qəhrəmanları da özü kimi tama-şaçıya doğma, məhrəm idi. Akt-yor karakterindəki səmimiyyətini bütün oyun üslublarında tama-şaçı ilə görüşdürə bilirdi. Bununla ani kadrılarda, kütləvi səhnələrdə görünməyinin acığını belə çıxırdı.

Özünü də, tamaşaçısını da ona baxmağa “təhkim” edirdi. Aktyor ustalığı da məhz bunda idi. Bir də, vallah, aktyorun xarakterin-də olmayan həç bir xüsusiyyətə oynuna yansıya, tamaşaçısına nüfuz edə bilməz. Uzağı yamaq olacaq, hansısa yırırtı örtən, la-kin uzaqdan eybəcər görünən yamaq.

Baxın, Fazil Salayevin qırçı Mə-həmmədi müharibə görmüş bir xalqın nümayəndəsidir. Bu gün də aramızda belə insanlar var və biz gec olmadan onların fərqi-nə var-mağa çalışırıq. Dünən qırçı Mə-həmmədirsə, bu gün ən müxtəlif sahələrdə olan Əhməd, Famil, Ka-mildir. Məhz aktyorun o səmimiyyə-ti, o sevgisi, o fəvqəladə ifadəsi sa-yəsində bizlər israrla savaşıardan fiziki, mənevi yaralar almış “qırçı Məhəmmədlər”in əlindən tuturuq, onları bigənəlik girdabında qoymuruq, qır qazanından da təkiyə, unutqanlıqə yuvarlamırıq. Ən azın-da buna cəhd edirik. Bu mənada Fazil Salayevin bütün qəhrəman-ları müasirdir, aramızdadır, bizimlə yol yoldaşıdır. Ona ekranda gülüb, bəzən tənə eləmək də, həyatda da-ha bərk sarılır, daha yaxşı anlıyır və daha tez kəşf edirik.

“Baba dərviş, müxtəsər elə, müştəri gəlib”

Fazil Salayev uzun ömür ya-şamadı. Həç sağlığından haqq elədiyi, layiq olduğu dəyərini də almadı. Bu mənada həyatın da, sənətin də Don Kixotu oldu. Am-ma tamaşaçı, əlahəzrət tamaşa-

çı onu unutmadı. Əksinə, yad-daşının bir küncündə, dilinin lap ucunda ona yer, söz saxladı.

Həyatdan köçməyə sanki tələ-sən aktyor uğura, məşhurluğa da gecikdi, daha doğrusu, gecikdiril-di. Təxminən 10 il Akademik Milli Dram Teatrında çalışdı. Baş rola həsrət qaldı. Epizodik, ikinci, üçün-cü dərəcəli rollarla kifayətləndi. Am-ma buna görə həç kimə bir kəlmə də giley eləmədi, acığını, bütün enerjisini özünə, rollarına tökdü.

Yalnız 32 yaşında böyük ek-randa göründü, kinoda ilk rolunu oynadı. Milli kinomuzun təkrarsız kinematografi Həsən Seyidbay-li onu “Möcüzələr adası” filmində epizodik rola dəvət etdi. Neft Daş-larında, yeni həyatda addımlayan zəhmətkeşlərdən birini oynayırdı. Həç adı da yoxdu. Tamaşaçının yaddaşında onu arxasınca dartıb aparən qıza təslim xoşbəxt gülü-şü ilə qalır. Sonra növbəti perso-najını görürük. Rejissor Ağarza Quliyevin ekranlaşdırdığı “Ulduz” filmində fotomüxbiri. Rəssamlıq məktəbi yetirməsi aktyorun rəs-sam libası, fotografla ədalı müxbiri “elmi təcürbə” aparan Gülməş-rovun “işini” qazetində yazacaqdı.

“Nolub? Bazara alma aparmaq olmaz bəyem?”

Sonra ekranda “Alma alma-ya bənzər”də göründü, “Bir cə-nub şəhərində” qarşımıza çıxdı, “Dərviş Parisi partladır”da oy-nadı. Hər birində də fərqli ob-razlar oynayı. Sonra Musiqili Kome-diya Teatrının səhnəsində görünür, orada fərqli üslubda rol-lar oynayı, özünü bu janrda da təsdiqləyir.

Sözsüz ki, onun aktyor tale-yində dönüş yaradan rolu qırçı Məhəmməddir. Ona həm uğur, həm də uğursuzluq gətirən, həm sevindirən, həm də sənətindən küsdürən (filmə bağlı mükafat-landırmadan kənarda qalıb) ro-lu. Amma etsək də, bir rolun uğurunda ilişib qalmırıq, yadda-şımızda onun yeni, özü də adsız qəhrəmanları sıralanır. Beləcə,

nə fəxri adı, nə də rolunun tə-qdimatını bilmədən “bax o filan oyunu oynayan” kimi şirin, bən-zərsiz təqdimatla xatırlayıırıq.

Aktyorun oynadığı sonuncu film həyatının son aylarına tə-sadüf edir. Bu, rejissor Cahangir Mehdiyevin “Araşdırın” adlı qısa-metrajlı filmi idi. Moskva Kinema-toqrafiya İnstitutunda oxuyan re-jissorun dəvətinə məmnuniyyətlə razılıq verən Fazil Salayev sanki tamaşaçıları ilə belə səssiz, sus-qun vidalaşmaq istəyirdi.

Fazil Salayevin kinofilmlərdə, televiziya tamaşalarında, “Moza-lan” satirik kinojurnalında oynadı-ğı rollarını ümumiləşdirərək təsəvvürün də tam aydın olur. Anlayırsan ki, o, incə yumorunu, fərqli koloritini məxsusi oyun üs-lubu, istedadı sayəsində həç nə etmədən də göstərə bilirdi. Ko-mizmi də, plastikası da fərqli idi. İstəsən də onu hansısa aktyorla müqayisə edə bilmirsən, bənzər-lik tapmırsan, bəhrələnmə gör-mürsən.

Fazil Salayev 1931-ci il sent-yabrın 1-də Bakıda İdris Sala-yevin ailəsində dünyaya gəlib. Əslən Cənubi Azərbaycandan-dırlar. Hələ uşaq yaşlarından yazı-pozuya böyük həvəsi olan gələcəyin məşhur aktyoru dörd yaşında ilk dəfə öz adını foto-sunun arxasına yazıbmış. Orta məktəbi yaxşı qiymətlərlə bitirən Fazil sənədlərini Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbinə verir və oranı əla qiymətlərlə tamam-layır. Bir müddət orta məktəbdə müəllim işləyir. Eyni zamanda nəşriyyatda tərtibatçı-rəssam ki-mi fəaliyyət göstərir. Lakin teatr sevgisi ona rahatlıq vermir və iş-gücünü ataraq sənədlərini Teatr İnstitutuna (indiki Mədəniyyət və

İncəsənət Universiteti) verir və Aktyorluq şöbəsinə qəbul olunur.

Təhsilini uğurla başa vurduq-dan sonra Akademik Milli Dram Teatrına işə qəbul olunur. Bu teatrın səhnəsində müxtəlif ob-razlar oynayı. Sonra Musiqili Kome-diya Teatrının səhnəsində görünür, orada fərqli üslubda rol-lar oynayı, özünü bu janrda da təsdiqləyir.

Səhnədən, teatrdan inciyib gedəndən sonra tamaşaçı onu tez-tez “Moza-lan” satirik kinojurn-alında fərqli obrazlarda görür. Məşhur “Komediyalar ələməne şəyhat” adlı teleproqramda da səhnəciklərdə çıxışlar edir. 20-dək filmə çəkilir.

Səhnədən, teatrdan inciyib gedəndən sonra tamaşaçı onu tez-tez “Moza-lan” satirik kinojurn-alında fərqli obrazlarda görür. Məşhur “Komediyalar ələməne şəyhat” adlı teleproqramda da səhnəciklərdə çıxışlar edir. 20-dək filmə çəkilir.

Hayat dolu aktyorun ömrü şö-rət yolunun yarısında bitir. 1978-ci ildə 46 yaşlı aktyor həyatı və tamaşaçıları ilə vidalaşır. Beləcə, bizi epizodlar xronikası ilə baş-başa qoyur...

Həmidə NİZAMİQIZI

Xatirə təqvim

1-3 sentyabr

Azərbaycan

1 sentyabr 1900 – Məşhur sirk pəhləvanı, Xalq artisti Rəşid Əli-məmməd oğlu Yusifov (1900-1982) Borçalı mahalının (Gürcüstanın Marneuli rayonu) Goraxı kəndində anadan olub. Moskva Dövlət Sirkinin truppasında çıxış edib.

1 sentyabr 1919 – Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Parlamenti ölkədə ilk ali təhsil müəssisəsinin – Bakı Dövlət Universitetinin ya-radılması barədə qərar qəbul edib.

1 sentyabr 1920 – Tanınmış tarixçi alim, AMEA-nın müxbir üzvü Mahmud Əliabbas oğlu İsmayilov (1920 – 16.8.2002) Şəkidə doğulub.

1 sentyabr 1920 – Bakıda Şərq Xalqlarının I Qurultayı işə baş-layıb. Qurultayı Komintern (Kommunist İnternasionalı) İcraiyyə Ko-mitəsi adından Nəriman Nərimanov açıb. Sentyabrın 7-dək davam edən qurultaya 1891 nümayəndə – Qafqazdan Uzaq Şərqdəki müxtəlif ölkələrdən 37 millətlin təmsilçiləri, eləcə də bir sıra Avropa ölkələri kommunist partiyalarının nümayəndələri qatılmışdı.

1 sentyabr 1924 – Bakı milyonçusu, böyük xeyriyyəçi Hacı Zey-nalabdin Tağıyev (1838-1924) vəfat edib. Tağıyev Azərbaycan xal-qının maariflənməsi, mədəni inkişafı üçün gördüyü nəci işlərlə ta-rixdə iz qoyub. Bakıda ilk teatr binası, müsəlman qızlar üçün ilk məktəb və s. onun adı ilə bağlıdır. Dövrün tanınmış ziyalıları onun köməyi ilə Rusiyada, Avropada təhsil alıblar.

1 sentyabr 1930 – Nasir, dramaturq, şair Əli Qafur oğlu Səmədi (1930-2006) Göyçay rayonunun Mallı-Şıxlı kəndində anadan olub. Uşaq-gənclər üçün kitabların, səhnə əsərlərinin müəllifidir.

1 sentyabr 1930 – Yazıçı-dramaturq, jurnalist Oqtay Məmməd-həsən oğlu Salamzadə (1930-2012) Füzuli rayonunun Cuvanlı kən-dində doğulub.

1 sentyabr 1931 – Tanınmış teatr və kino aktyoru Fazil İdris oğlu Salayev (1931 –16.6.1978) Bakıda doğulub. Akademik Dram, Mu-siqili Komeidiya teatrlarında çalışıb, filmlərdə (“Alma almaya bən-zər”, “Rəqiblər”, “Şərikli çörək”) yadda qalcan obrazlar yaradıb.

1 sentyabr 1937 – Əməkdar incəsənət xadimi Siyavuş Məmməd oğlu Şəfiyev (1937 – 24.11.2001) Bakıda anadan olub. Peşəkar sirk ustası, akrobat olub, Moskva və Bakı sirklərində çalışıb. “Əhməd haradadır?”, “Uşaqlığın son gecəsi” və s. filmlərdə çəkilib.

1 sentyabr 1941 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, şair, yazıçı-pub-lisist Tofiq Abdin (Tofiq Məhərrəm oğlu Abdinov; 1941 – 24.2.2014) Salyan rayonunun Qırmızıkeşid kəndində anadan olub.

1 sentyabr 1945 – Xalq artisti, sənətsünasıq doktoru, professor Məcnun Təbriz oğlu Kərim (1945 – 2.10.2013) Zəngəzur mahalının Şəki kəndində doğulub. Azərbaycanın qədim musiqi alətləri haqqın-da tədqiqatlar aparıb, Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin nəzdin-də Qədim musiqi alətləri ansamblını yaradıb.

1 sentyabr 1949 – Əməkdar artist Atabala Osman oğlu Səfərov (1949 – 20.12.2020) Şabran rayonunda doğulub. Musiqili Kome-di-ya, Gənc Tamaşaçılar Teatrında çalışıb, televiziya tamaşalarında maraqlı rollar oynayıb.

1 sentyabr 2009 – Xalq rəssamı Yusif İsmayıl oğlu Hüseynov (15.10.1928 – 2009) vəfat edib. 1977-1987-ci illərdə Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri olub.

2 sentyabr 1909 – Yazıçı-dramaturq, tərcüməçi Rza Nəbi oğlu Şahvələd (1909 – 2.7.1984) Tiflisdə anadan olub.

2 sentyabr 1916 – Əməkdar incəsənət xadimi, rəssam Əyyub Müseyib oğlu Hüseynov (1916-1998) Naxçıvan MR Kəngərli rayo-nun Xok kəndində doğulub. Ə.Əzimzadə adına Dövlət Rəssamlıq Məktəbinin direktoru işləyib. Əsərləri: “Araz sahilində”, “Yağışdan sonra”, “Çobanlar” və s.

2 sentyabr 1930 – Əməkdar rəssam Hüseyn Gülbala oğlu Hü-seynov (1930-1987) Bakının Buzovna kəndində doğulub. Azərbay-can dilində rəssamlığa dair ilk dərsliklərin müəllifidir.

2 sentyabr 1949 – Əməkdar incəsənət xadimi, bəstəkar, peda-qoq İsmayıl Soltan oğlu Hacıbəyov (1949 – 25.3.2006) anadan olub. “Firuze” operası, “Memorial” kantatası, “Naxışlar” fantaziyası və digər əsərlərin müəllifidir.

2 sentyabr 1949 – Tanınmış teatr rejissoru Yusif Məmmədağa oğlu Əkbərov (1949 – 4.10.2016) Bakıda doğulub. Sumqayıt Dövlət Dram, Musiqili Komeidiya teatrlarında quruluşçu rejissor və baş rejissor işləyib.

3 sentyabr 1931 – Xalq rəssamı, professor Oqtay Yusif oğlu Şi-xəliyev (1931 – 31.1.2012) Bakıda doğulub. Müxtəlif janrlarda əsərlər yaradıb, Azərbaycanın ilk professional monumentalist rəssamlarından biridir. Tabloları Fransada, Almaniya-da şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır.

3 sentyabr 1951 – Görkəmli aktyor, Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı Yaşar Məmmədsadiq oğlu Nuri (1951 – 22.11.2012) Bakıda anadan olub. Akademik Milli Dram Teatrında fəaliyyət göstərir. Te-leviziya tamaşalarında, kinoda (“Yol əhvalatı”, “Tənha narın nağılı”, “Yaramaz”, “Bəyin oğurlanması”, “Qətl günü”) yadda qalcan obrazlar yaradıb.

Dünya

1 sentyabr 1854 – Alman bəstəkarı və dirijoru Engelbert Hum-perdink (Engelbert Humperdinck; 1854-1921) anadan olub.

1 sentyabr 1875 – Amerika yazıçısı Edqar Berrouz (Edgar Rice Burroughs; 1875-1950) anadan olub. Tarzan haqqında romanların, elmi-fantastik janrda “Marslılar” seriyasından əsərlərin müəllifidir.

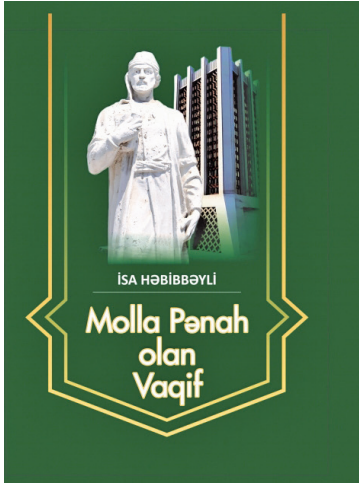
2 sentyabr 1852 – Fransız yazıçısı Pol Burje (Paul Charles Jo-seph Bourget; 1852-1935) anadan olub. Psixoloji romanların müəl-lifidir: “Şagird”, “Qadın üreyi”, “Paris əxlaqından oçerklər”.

2 sentyabr 1926 – Rus aktyoru, SSRİ Xalq artisti Yevgeni Le-onov (1926-1994) anadan olub. Filmləri: “Zolaqların səfəri”, “Uğur centmenləri”, “Mimino”, “Payız marafonu” və s.

3 sentyabr 1883 – Görkəmli rus yazıçısı İvan Sergeyeviç Tur-genev (9.11.1818 – 1883) vəfat edib. Əsərləri: “Atalar və oğullar”, “Ərafə”, “Zadəgan yuvası”, “Rudin” romanları, “Ovcunun qeydləri” hekayələr toplusu və s.

3 sentyabr 1927 – Belarus yazıçısı Ales (Aleksandr) Adamoviç (1927-1994) anadan olub. Əsərləri: “Partizanlar”, “Xatın povesti”, “So-nuncu məzuniyyət”, “Blokada kitabı” və s.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

AMEA-nın vitse-prezidenti, Ni-zami Gəncəvi adına Ədəbiy-ət İnstitutunun baş direktoru, akademik İsa Həbibbəylinin görkəmli Azərbaycan şairi, dövlət xadimi Molla Pənah Vəqifin (1717–1797) həyatı və yaradıcılığından bəhs edən “Molla Pənah olan Vəqif” monoqrafiyası işıq üzü görüb.

Monoqrafiyada ilk dəfə ola-raq Molla Pənah Vəqif Azərbay-can ədəbiyyatında erkən realizm

“Molla Pənah olan Vəqif” monoqrafiyası nəşr olunub

ədəbi cərəyanının banisi kimi nə-zərdən keçirilir.

XVIII əsr Azərbaycan ədəbiy-yyatının görkəmli yaradıcılarından olan Molla Pənah Vəqif Azər-baycanın ictimai-siyasi, eləcə də bədi fikrinin formalaşmasında mühüm xidmətləri olub. Monoq-rafiyada şairin həyatı, müasirləri ilə münasibətləri, ictimai-siyasi fəaliyyəti bütöv şəkildə tədqiqata cəlb edilib.

İsa Həbibbəyli şairin xatirəsinə göstərilən ehtiramdan da ətrafı bəhs edib. Böyük dövlət xadimi Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1982-ci ildə Qarabağın tarixi-inzi-bati mərkəzi olan Şuşa şəhərində Molla Pənah Vəqifin möhtəşəm məqbərəsinin ucaldılmasının bu-nun ifadəsi olduğu vurğulanıb. Monoqrafiyada qeyd edilir ki, Qa-rabağın Ermənistan tərəfindən işğalından sonra Azərbaycanın maddi-mənevi sərvətlərinə qarşı vandalizm Molla Pənah Vəqifin məqbərəsindən də yan keçmə-yib. Müzəffər Ali Baş Komandan

İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən savaşında qazanı-lan Qələbə, Şuşa şəhərinin düş-mən işğalından azad olunması ilə Molla Pənah Vəqif məqbərəsinin ruhu və abidəsi də düşmən işğalından xilas olub.

XVII əsrdən etibarən Azərbay-can ədəbiyyatında baş verən keçid proseslərinin, realist şei-rə doğru baş verən meyillərin məhz Molla Pənah Vəqifin yaradıcılığı ilə özünün zirvə nöqtəsinə çat-ması monoqrafiyada geniş təhlil edilib. Akademik İsa Həbibbəyli tərəfindən bu dövr erkən realizm, Molla Pənah Vəqif isə erkən re-alizm ədəbi cərəyanının banisi kimi təqdim edilib. O yazır: “Er-ken realizm mərhələsi Azərbay-can ədəbiyyatında realist meyilin davamlı prosesə çevrilməsi üçün mühüm zaruri şərtlər hazırlamışdır. Erkən realizm – Azərbaycan ədəbiyyatında realist hərəkatın təməli, bünövrəsidir. Erkən real-izm – sadəcə təmayül deyil, özü-nəməxsus ideya-estetik prinsip-

ləri olan ədəbi cərəyandır. XVII əsr Azərbaycan ədəbiyyatında Saib Təbrizi ilə başlanan yeniləşmə meyilləri tədricən inkişaf edərək XVIII əsrdə Molla Pənah Vəqifin ədəbiyyatdakı islahatları ilə başa çatmışdır. Molla Pənah Vəqif Azərbaycan ədəbiyyatında erkən realizm ədəbi cərəyanının yaradıcısı və banisidir”.

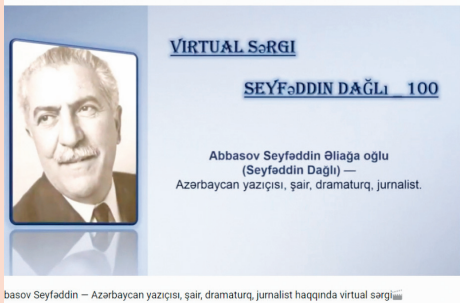
Monoqrafiyada Molla Pənah Vəqif şeirinin poetikasından, vəzn və janr, dil və üslub problemlə-rindən, onun əsərlərinin özünə-qədərki ənənəyə uyğun və fərqli xüsusiyyətlərindən geniş bəhs edilib. Vəqif yaradıcılığı ilə heca vəzninin Azərbaycan şeirində ana vəznə çevrildiyi vurğulanır.

Qeyd edək ki, akademik İsa Həbibbəylinin “Molla Pənah olan Vəqif” monoqrafiyası AMEA Ni-zami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun “Sənətkarın elmi pasportu” seriyasından (23-cü kitab) çap olunub. Kitabın məsul redaktoru filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aygün Bağırılıdır.

Gənclər Kitabxanası Seyfəddin Dağlının xatirəsini yad edib

Avqustun 27-də

görkəmli yazıçı-dramaturq, şair, jurnalist, tərcüməçi Seyfəddin Dağlının (Seyfəddin Əliağa oğlu Abbasov; 1921-1983) anadan olmasını 100 il tə-mam oldu.

“Adı sənin, dadı mənim”, “Aydınlığa doğru”, “Mənziliniz mübə-rək”, “Təzə gəlin”, “Kölgələr pıçıldadır” və s. pyeslərin, “Bahar oğ-lu”, “Məşəl”, “Kəcil qapısı”, “Sabiqlər” və s. kitabları ilə oxucuların rəğbətini qazanan ədib 1959-1976-cı illərdə “Kırpi” jurnalının baş redaktoru işləyib.

Cəfər Cəbbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası yazıçının 100 illik yubileyi münasibətilə silsilə materialları hazırlayıb. “Seyfəddin Dağlı – 100” adlı virtual və ənənəvi sərgi, eləcə də videoqarda dramaturqun həyat və yaradıcılığı haqqında geniş məlumat verilir.

Virtual sərgi və videoqarxı kitabxananın “İnstagram” səhifəsində və “Youtube” kanalında izləmək mümkündür.

Azərbaycanlı rəssamın tablosu əsasında Türkiyədə xatirə nişanları hazırlanıb

Türkiyədə yaşayıb çalışan azərbaycanlı rəssam, Əməkdar incəsənət xadimi Rafiq Əzizin Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanə hədiyyə etdiyi "1071 Malazgird meydan müharibəsi" əsəri əsasında xatirə nişanları hazırlanıb.

İstanbulun Yedditəpə Universitetinin professoru Rafiq

Əziz əsəri bu il fevralın 26-da doğum günü münasibətilə Türkiyə Prezidentinə hədiyyə etmişdi.

Malazgird zəfərinin 950-ci ildönümü münasibətilə Türkiyə Xəzinə və Maliyyə Nazirliyi Dövlət Zərboxanası soydaşımızın yağlı boya ilə çəkdiyi tablosu əsasında Türkiyə Prezidenti Administrasiyası gerbli qızıl və gümüş medalyon, eləcə də 20 türk lirası nominalında gümüş xatirə sikkəsi hazırlayıb.

Xatırladaq ki, bu, həmyerlimizin əsərləri əsasında Türkiyə zərboxanasında çap edilən onuncu gümüş xatirə puludur. Xatirə sikkəsi İstanbul zərboxanasının mağazasında satışa çıxacaq.

Tablo əsasında hazırlanan medalyonlar isə bu günlərdə Malazgird zəfərinin 950 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirdə xarici qonaqlara xatirə nişanəsi olaraq hədiyyə edilib.

“Akıncı”lar uçuşa hazırdır

Avqustun 30-da “Bayraktar” texnologiya şirkəti tərəfindən istehsal olunan “Akıncı” TİHA (Taarruzi İnsansız Hava Aracı) pilotsuz zərbə aparatlarının Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin arsenalına daxil edilməsi münasibətilə mərasim keçirilib. Türkiyənin Zəfər bayramında Təkirdağda keçirilən tədbirdə Azərbaycan da təmsil olunub.

Azərbaycanın Ankaradakı səfirliyindən verilən məlumata görə, tədbirə Türkiyədəki hərbi attaşé polkovnik Müşfiq Məmmədov qatılıb. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan mərasimdə çıxış edib və “Akıncı”nın üzərinə rəmzi imzasını qeyd edib.

Qeyd edək ki, “Akıncı” TİHA inkişaf etdirilmiş texniki imkanlar sayəsində döyüş təyyarələrinə məxsus bezi funksiyaları həyata keçirmək qabiliyyətinə malikdir.

“Mədəniyyət Ordusu” yaradıcılıq müsabiqəsi davam edir

lərini təqdim ediblər.

Müsabiqə yerli televiziya kanalları və Rusiya Federasiyası Müdafiə Nazirliyinin rəsmi “Youtube” kanalı vasitəsilə yayımlanıb.

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin mahnı və rəqs ansamblı üzvlərinin təqdim etdikləri peşəkar ifa və rəqsin xoreoqrafik mürəkkəbliyi, zərifliyi və dəqiqliyi izləyicilərdə xoş təəssürat doğurub.

Ansamblın hazırladığı repertuar iştirakçı komandaların nümayəndələrindən ibarət mün-

siflər heyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

“Mədəniyyət Ordusu” yaradıcılıq müsabiqəsi sentyabrın 4-dək davam edəcək. Müsabitənin “Tamaşaçı rəğbəti” kateqoriyasında qalibi <https://golosovanie-ac.mil.ru> rəsmi internet sahifəsində səsvermə əsasında müəyyən olunsun.

Qeyd edək ki, Beynəlxalq Ordu Oyunları çərçivəsində yaradıcılıq müsabiqəsinin keçirilməsində məqsəd iştirakçı ölkələr arasında qarşılıqlı mədəniyyəti, incəsənəti və musiqi ənənələrini tanıtmadır.

“Beynəlxalq Ordu Oyunları – 2021” yarışları çərçivəsində Moskvada keçirilən “Mədəniyyət Ordusu” yaradıcılıq müsabiqəsi davam edir.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildiriblər ki, yaradıcılıq müsabiqəsinin “Tamaşaçı rəğbəti” mərhələsində komandalar təmsil etdikləri ölkələrin xalq musiqilərini və rəqs-

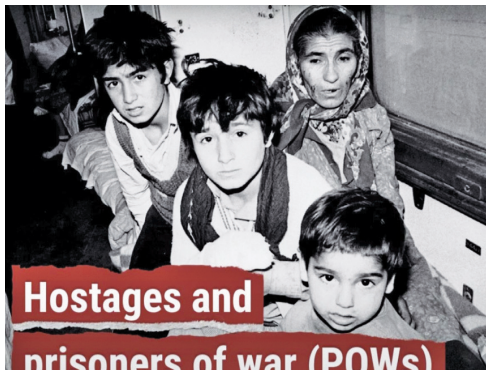
Los-Ancelesdə əsir və itkin düşmüş azərbaycanlılarla bağlı film hazırlanıb

Azərbaycanın Los-Ancelesdəki Baş Konsulluğu əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş azərbaycanlılara dair ingilis dilində qısa film hazırlayıb.

Konsulluqdan bildirilib ki, filmdə 1990-cı illərin əvvəllərində Ermənistanın Azərbaycan ərazisinin 20 faizini işğal etdiyi, 800 min azərbaycanlı öz doğma yurdlarından didərgin saldığı qeyd olunur. İşğal və etnik təmizləmə zamanı Ermənistan qoşunları-

nın çoxlu sayda mülki azərbaycanlıni qətlə yetirdiyi və qalanlarını da girov götürdüyü vurğulanır. Filmə 1993-cü ilin aprel ayında Kəlbəcərin işğalı zamanı Kaliforniyadan olan erməni terrorçu Monte Melkonyanın başçılıq etdiyi dəstənin kəndlərimizdən birini mühasirəyə almasını əks etdirən videokadrlar da nümayiş etdirilir.

Filmə əsir və girov götürülən azərbaycanlıların dəhşətli işgəncələrə məruz qaldıqları bildirilərək, işğal dövründə bir çox azərbaycanlıların saxlanıldığı Şuşa

həbsxanasının tükürpədicisi şəkilləri göstərilir. Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı ümumilikdə 4 minə yaxın azərbaycanlının itkin düşdüyü, onlardan 719 nəfərin mülki şəxs olduğu diqqətə çatdırılır. İndiyədək həmin şəxslərin taleyi haqda heç bir məlumatın olmadığı qeyd olunur.

Bununla bağlı Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin nümayəndələri tərəfindən 1993-cü ildə Xankəndidə çəkilmiş azərbaycanlı uşaq, qadın və yaşlı girovların şəkilləri nümayiş etdirilir.

Filmə Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad etdikdən sonra Kəlbəcərdə 1993-cü ildə ermənilər tərəfindən qətlə yetirilmiş mülki azərbaycanlıların kütləvi məzarlığının aşkar edilməsinə diqqət çəkilərək, digər öldürülmüş əsir və girovların qalıqlarının axtarışının davam etdirildiyi vurğulanır. İtkin düşmüş 4 minə yaxın mülki vətəndaşımızın və hərbcimizin taleyi haqda Ermənistanın hər hansı məlumat verməkdən imtina etməsi diqqətə çatdırılır.

BMT-nin digər rəsmi dillərinə (ərəb, çin, fransız, ispan, rus) də tərcümə olunan film 30 avqust – Beynəlxalq İtkin Düşmüşlər Günü çərçivəsində sosial şəbəkələrdə yayılıb.

Qısa filmi burada izləmək mümkündür: <https://youtu.be/QFTiffysMbQ>

Özbəkistandakı AMM-də Beynəlxalq İtkin Düşənlər Günü qeyd olunub

Avqustun 30-da Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində (AMM) Beynəlxalq İtkin Düşənlər Günü münasibətilə tədbir keçirilib.

Əvvəlcə AMM-in heyətinə dəki “Şəhidlər bağı”nda Azərbaycan torpaqlarının azadlığı uğrunda canlarını fəda etmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunan abidənin qarşısına gül-çiçək qoyulub.

AMM-in direktoru Samir Abbasov çıxış edərək Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzü nəticəsində 4 minə yaxın soydaşımızın itkin düşdüyünü diqqətə çatdırıb.

Sonra qonaqlar AMM-in foyesində Beynəlxalq İtkin Düşənlər Günüə həsr olunmuş foto və kitablardan ibarət sərgi ilə tanış olublar. Mərkəzin əməkdaşı Kifayət Pirməmmədova itkin düşmüş şəxslərin taleyi, onların axtarışı barədə danışdı.

Rusiyada kitab satışına vergi güzəştı

Rusiyada kitab satışı sahəsində əlavə dəyər vergisinin (ƏDV) ləğv edilməsi kitabların qiymətinin 30-40 faiz aşağı düşməsinə səbəb ola bilər.

Bu fikri Rusiya Kitab Birliyinin direktoru Sergey Stepaşin “Rusiya kreativ həftəsi” çərçivəsində keçirilən diskussiya zamanı deyib.

“Bu gün insanların çoxu kitab əldə edə bilmir. Bu barədə 20 ildir danışırıam və hələ ki, birliyin direktoruyam, yenə də danışacağam. Biz ƏDV məsələsi üzərində bir daha düşünməliyik. Biz onu 20 il bundan qabaq 10 faizə qədər azalda bilmişik, ancaq Avropa ölkələrinin çoxunda kitab satışı bu vergidən azadır”, – deyə o bildirib.

İCESCO-nun kosmosa marağı

İslam Dünyası Elm, Təhsil və Mədəniyyət Təşkilatı (İCESCO) ilə ABŞ-ın Kosmos Fondu arasında əməkdaşlığa dair saziş imzalanıb.

İCESCO-nun Mərakeşdəki baş ofisindən bildiriblər ki, sənəd təşkilatın baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malik və ABŞ-ın Kosmos Fondunun icraçı direktoru Tomas Zəlobor tərəfindən Kolorado ştatında keçirilən beynəlxalq simpozium zamanı imzalanıb. Saziş kosmos sahəsində tədris proqramlarında iştirakı, habelə ABŞ mütəxəssislərinin müsəlman ölkələri tədqiqatçıları ilə birgə fəaliyyətini nəzərdə tutur. Bundan başqa, İCESCO Beynəlxalq Astronavtika Federasiyası ilə təşkilata üzv ölkələrdən astronavtların hazırlanması üzrə əməkdaşlıq edəcək.

İCESCO-nun rəhbəri bildirib ki, müasir dövrdə kosmos elmi planetimizdə sosial-iqtisadi və ekoloji problemlərin həllində mühüm rol malikdir. İnkişaf etmiş ölkələr bu sahəyə böyük sərmayələr qoyurlar. İslam dünyası da bu proqramlardan faydalanmalı, ABŞ alimlərinin təcrübəsindən istifadə etməlidir. Bu məqsədlə istedadlı müsəlman gənclərin kosmik tədqiqatlar sahəsində həyata keçirilən layihələrə cəlb edilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir.

Salim əl-Malik Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının prezidenti Paskal Ehrenfrejd ilə keçirdiyi görüşdə də İCESCO-ya üzv ölkələrin gənclərini kosmik layihələrə cəlb edilməsi, təşkilatın federasiyaya üzvlüyü və oktyabrda Dubayda keçiriləcək 72-ci Beynəlxalq Astronavtika Konfransına hazırlıq məsələlərini müzakirə edib.

Ölkəmiz “Selvedge-2021” virtual yarmarkasında təmsil olunacaq

Avqustun 31-də geyim mədəniyyəti və yaradıcılığı sahəsində ən böyük layihə sayılan “Selvedge-2021” Dünya Satış-Sərgisi fəaliyyətə başlayıb. Sentyabrın 5-dək davam edəcək virtual sərgidə 75 ölkədən 150-dən çox sənətkar milli mədəni irsini, tekstil ənənələrini öz kolleksiyaları vasitəsilə nümayiş etdirəcək.

“Selvedge-2021” Dünya Satış-Sərgisi çərçivəsində sentyabrın 4-də “Yaradıcılıq günü” təşkil olunacaq və 24 saat ərzində onlayn görüşlər, söhbətlər, sual-cavablar, film təqdimatları, sənətkarlarla müsahibələr və emalatxanalarda görüşlər keçiriləcək. “Yaradıcılıq günü” proqramında Yeni Zelandiya, Honkonq, Yaponiya, Hindistan, Misir, Avstriya, Böyük Britaniya, Kolumbiya, Çili, Meksika, Kanada ilə yanaşı Azərbaycan da təmsil olunacaq.

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin direktoru, İCOM Azərbaycan Milli Komitəsinin sədri, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Şirin Məlikova “Selvedge-2021”-in seçim komissiyasında iştirakla yanaşı, sentyabrın 4-də saat 11:00-da baş tutacaq onlayn görüşdə təqdimatla çıxış edəcək. O, Azərbaycan mədəniyyətinin simvolu, xalqımızın həyat tərzində əsas rol oynayan xalça sənəti haqqında məlumat verəcək, Milli Xalça Muzeyinin yeni layihələri, inklüziv proqramları, boyama sənətinin inkişafı və qədim xalçatoxuma texnikalarının dirçəldilməsi istiqamətində fəaliyyətinə dənsə bəhs edəcək.

Sonra izləyicilər Milli Xalça Muzeyinin əməkdaşı Firahnaz Musayevanın bələdçiliyi ilə muzeyə virtual tura dəvət olunacaqlar.

Azərbaycan xalçaçılıq sənətinə həsr olunan birsaatlıq proqramın sonunda Xalq rəssamı Eldar Mikayılzadə ilə onun emalatxanasında onlayn görüş təşkil olunacaq. Xalçaçı-rəssam ölkəmizdə xalçaçılıq ənənələrinin yaşadılması, inkişaf etdirilməsi haqqında danışacaq, yeni yun və ipək xalçalarının toxunma prosesini nümayiş etdirəcək.

Qeyd edək ki, “Selvedge” yarmarkası Londonda nəşr olunan və parça (tekstil) mədəniyyətinin dyranılması və təbliği ilə məşğul olan eyniadlı beynəlxalq jurnalın təşəbbüsü ilə reallaşan layihədir. Artıq ikinci ildir ki, layihə pandemiya səbəbindən virtual formatda gerçəkləşir.

Con Travolta opera sənətçilərimizi alqışlayıb

Budapeşt İncəsənət Sarayının səhnəsində opera ulduzları – Rusiyanın Xalq artisti Anna Netrebko, onun həyat yoldaşı, Azərbaycanın Xalq artisti Yusif Eyvazov və daha bir həmvətənimiz, Xalq artisti Elçin Əzizovun iştirakı ilə Cakomo Puccininin “Toska” operası nümayiş olunub. Tamaşaçılar arasında məşhur amerikalı aktyor Con Travolta da olub.

Tamaşadan sonra o, səhnə arxasına keçib və sənətçilərlə görüşüb. Y.Eyvazov bu barədə özünün “Instagram” sahifəsində yazıb: “Dostlar, inanmaya-çaqsınız, bu gün Con Travoltanın özü bizi alqışladı”.

Opera ulduzlarının istedadlarına heyranlığını bildiren Con Travolta “Möhtəşəm performans idi”, – deyə vurğulayıb.

Qeyd edək ki, bu ilin aprelində Rusiya Böyük Teatrında pandemiya sonrası ilk premyerada azərbaycanlı sənətçilər Elçin Əzizov, Dinərə Əliyeva və Azər Zadə “Toska” operasında səhnəni bölüşmüşdülər.

“Lezginka”nın orkestr rəhbəri vəfat edib

Uzun illər Dağıstanın “Lezginka” Dövlət Akademik Rəqs Ansamblında orkestr rəhbərlik etmiş tanınmış musiqiçi, Rusiya Federasiyasının və Azərbaycanın Əməkdar artisti, Dağıstanın Xalq artisti Mutaq Xadullayev 81 yaşında vəfat edib.

Bu barədə Dağıstanın Mədəniyyət Nazirliyindən məlumat verilib.

Mutay Xadullayev 1969-cu ildən “Lezginka” Dövlət Akademik Rəqs Ansamblında çalışıb. Nəfəs alətləri ifaçısı idi. Son vaxtlara qədər ansamblın orkestrinə rəhbərlik edirdi.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79; 530-34-38 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

Qiyməti: 60 qəpik

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 4736

Sifariş: 1634

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.
Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.